

Basiskennis Betontechnologie (BBT)

Hoofdstuk 3

De korrels

- **Toeslagmateriaal**

- Cement

- Vulstof

- Type I – Niet reactief

- Type II – Reactief

Toeslagmateriaal

Korrelvormig materiaal te gebruiken in de bouw

Indeling naar ontstaanswijze:

- 1. Natuurlijk** - rivierzand, riviergrind, kalksteen
- 2. Kunstmatig** - lichtgewicht, slibkorrels, slakken
- 3. Gerecycled** - betongranulaat, menggranulaat

Teruggewonnen – uit betonspecie /
verhard beton

1- Natuurlijk - Winning zand en grind bij Cuijk

1- Natuurlijk - Zuiger + verwerkingsinstallatie

Zuigen tot 45 meter diepte

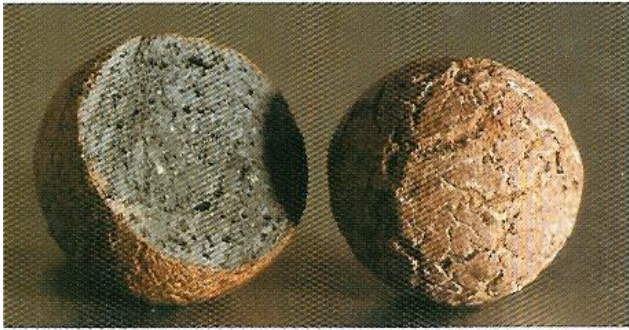
Verwerken zand & grind op water of op de wal

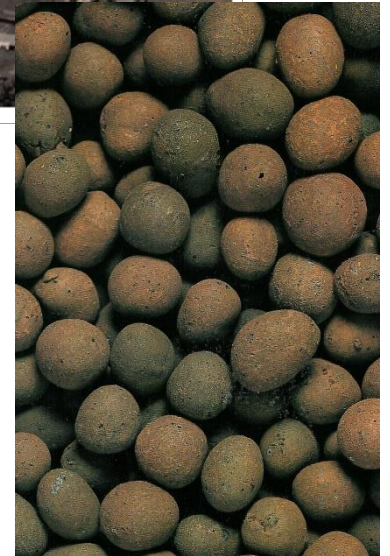
1- Natuurlijk - Kalksteengroeve (in België)

2 – Kunstmatig - Productie Liapor

Liapor-Werk
Pautzfeld

Materiaal: Klei, leem, vliegas

Productie: Mengen, pelletiseren, verhitten

Resultaat: Poreus bolletje

Merken: Liapor, Argex, Exclay

3 - Gerecycled toeslagmateriaal

3- Indeling gerecycled toeslagmateriaal

Categorie	Bestanddeel	Subcategorieën			
Hoofdbestanddelen		Minimaal aanwezig (% m/m)			
Rc	Betongranulaat	Rc ₉₀	Rc ₈₀	Rc ₇₀	Rc ₅₀
Rcu	Betongranulaat + ongebonden toeslagmateriaal	Rcu ₉₅	Rcu ₉₀	Rcu ₇₀	Rcu ₅₀
Verontreinigingen		Maximaal aanwezig (% m/m)			
Rb	Metselwerk	Rb ₁₀₋	Rb ₃₀₋	Rb ₅₀₋	
Ra	Bitumineus materiaal	Ra ₁₋	Ra ₅₋	Ra ₁₀₋	
XRg	Slib, metalen, hout, plastic, rubber, gips, glas	XRg _{0,5-}	XRg ₁₋	XRg ₂₋	
Fl	Zwevende bestanddelen	Maximaal aanwezig (cm ³ /kg)			
		Fl _{0,2-}	Fl ₂₋	Fl ₅₋	

Overzicht eigenschappen (tabel 3.2)

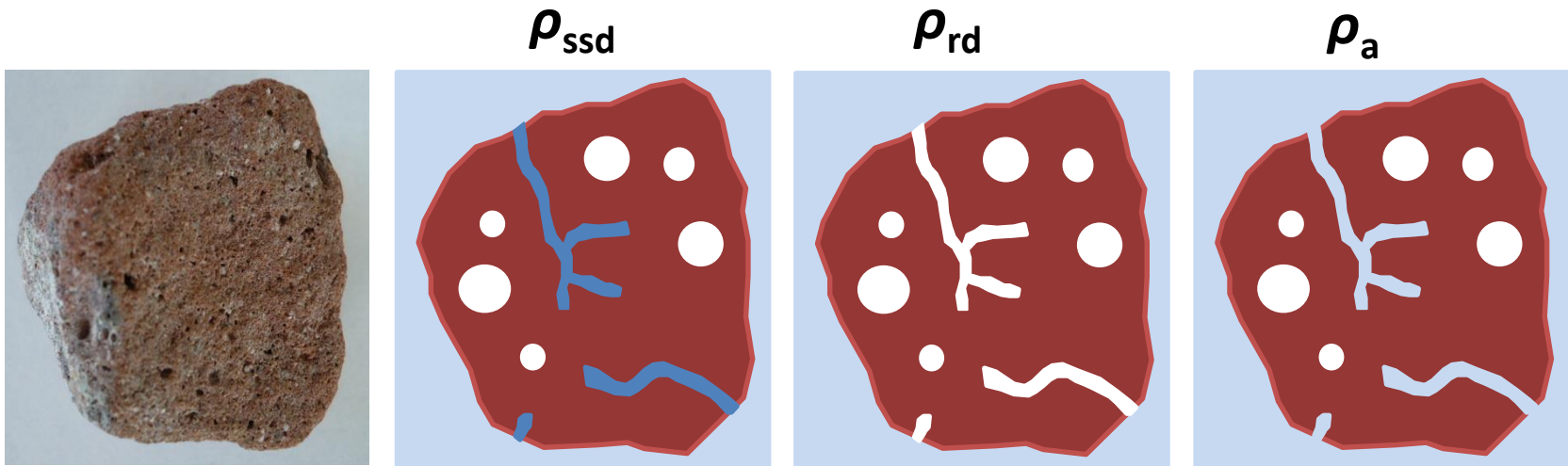
Tabel 3.2 geeft overzicht eigenschappen toeslagmateriaal

1. **Fysische** eigenschappen (korrels)
2. **Geometrische** eigenschappen (korrels)
3. **Verontreinigingen** (ongewenste bestanddelen)
4. **Overig** (watergehalte en deeltjesdichtheid losgestort)

Worden behandeld in relatie tot beton / betonspecie, behalve

- Deeltjesdichtheid
- Korrelgrootteverdeling

Deeltjesdichtheid, onderscheid ρ_{ssd} ρ_{rd} ρ_a

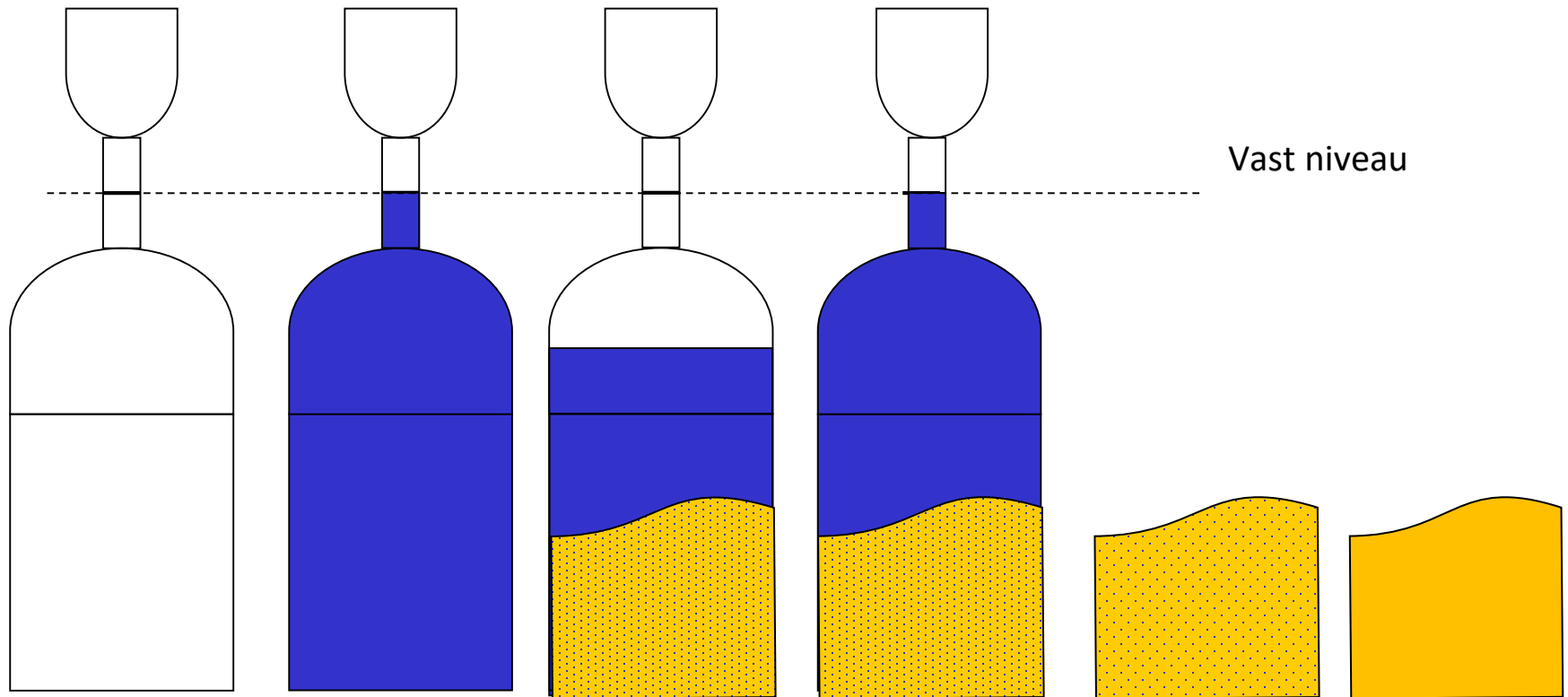

ρ_{ssd} = massa van ssd monster / volume ssd monster

ρ_{rd} = massa van droog monster / volume ssd monster

ρ_a = massa van droog monster / volume exclusief poriën

Deeltjesdichtheid – pyknometer

Lege
Pyknometer

Vullen met
water
= Volume

Nat monster
+ water

Na 24 uur
aanvullen
met water

Drogen tot
oppervlakte
droog

Drogen tot
volledig
droog

M3

M2

M1

M4

Indeling op basis deeltjesdichtheid

Op basis van ρ_{rd} wordt een onderscheid gemaakt in:

- licht toeslagmateriaal: $\rho_{rd} \leq 2000 \text{ kg/m}^3$
- normaal toeslagmateriaal: $\rho_{rd} > 2000 \text{ kg/m}^3$ en $< 3000 \text{ kg/m}^3$
- zwaar toeslagmateriaal: $\rho_{rd} \geq 3000 \text{ kg/m}^3$

Argex,
 $\rho_{rd} = \pm 1100 \text{ kg/m}^3$

Grind 4/16,
 $\rho_{rd} = \pm 2600 \text{ kg/m}^3$

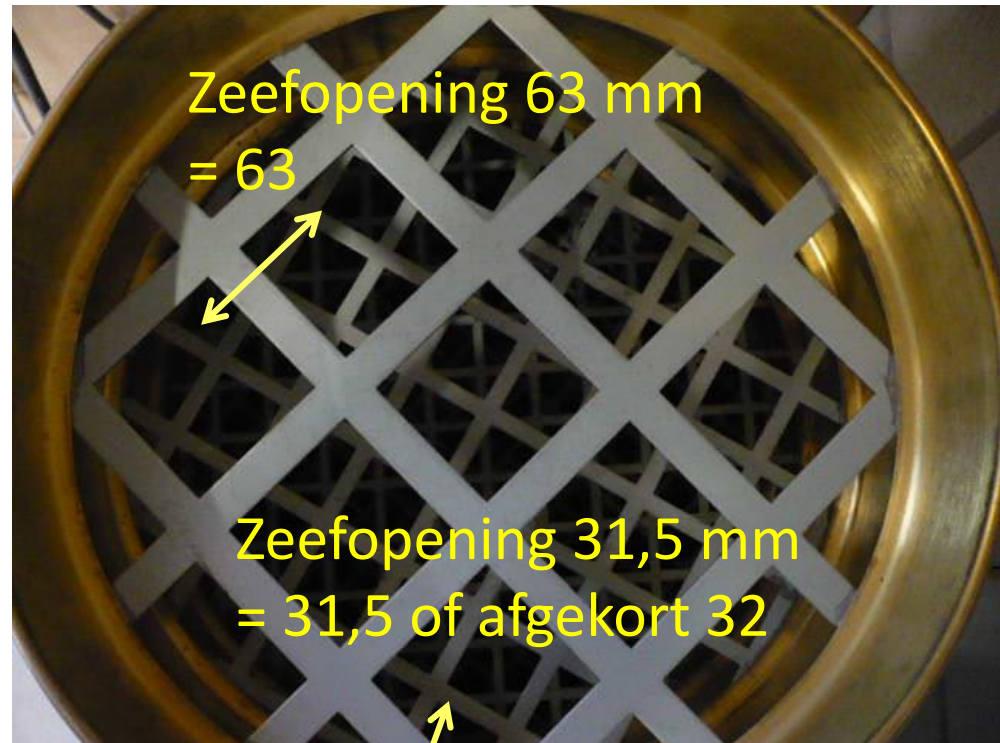
Magnetiet ,
 $\rho_{rd} = \pm 4800 \text{ kg/m}^3$

Korrelgrootteverdeling

- Zeven
- Korrelgroepen
- Zeefanalyse
- Korrelgrootte verdeling (grafiek)

Zeven / zeefopeningen

Basis	Set 1	Set 2	Fijn
63	45	40	0,500
31,5 (32)	22,4 (22)	20	0,250
16	11,2 (11)	14	0,125
8	5,6 (5)	12,5 (12)	0,063
4	2,8	6,3 (6)	
2	1,4	3,15 (3)	
1	Rood: alleen controlezeef (32) = verkorte notatie		
0			

Korrelgroepen G_c

Producent produceert korrelgroepen

korrelgroep	2/8	4/16	4/22	4/32
categorie	$G_c85/20$	$G_c90/15$	$G_c90/15$	$G_c90/15$
zeefopening				
63				100
45			100	98-100
31,5		100	98-100	90-99
22,4		98-100	90-99	
16	100	90-99		25-70
11,2	98-100		25-70	
8	85-99	25-70		
5,6				
4	25-70	0-15	0-15	0-15
2	0-20	0-5	0-5	0-5
1	0-5			

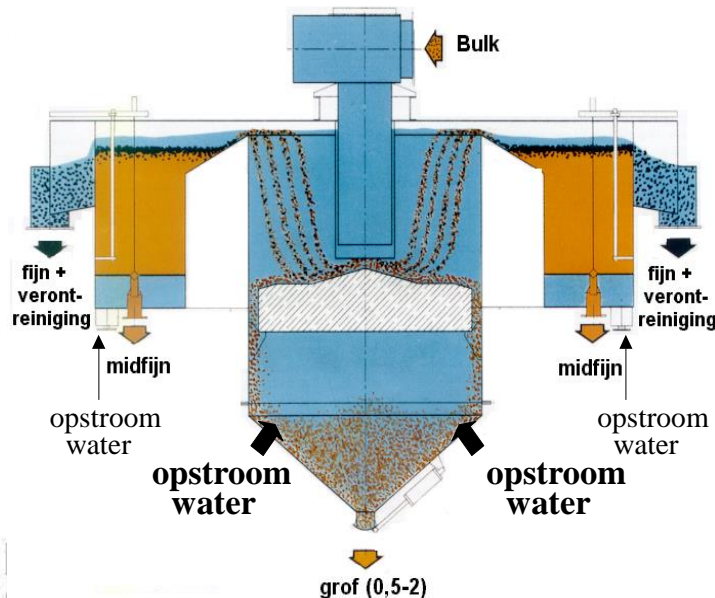
Korrelgroepen G_F

Korrelgroepen fijn:
0/1 0/2 0/4

Vaak een combinatie van 4
deelstromen:

- Bulk 2/5 of 2/8
- Grof 0,500 / 2
- Midfijn 0,250 / 0,500
- Fijn 0,125 / 0,250

Bulk eerst afgezeefd,
fractie 0/2 door de
klasseerinstallatie

Korrelgroep G_A en G_{NG}

G_A : praktisch altijd gebroken materialen

D = afhankelijk van instelling breker.

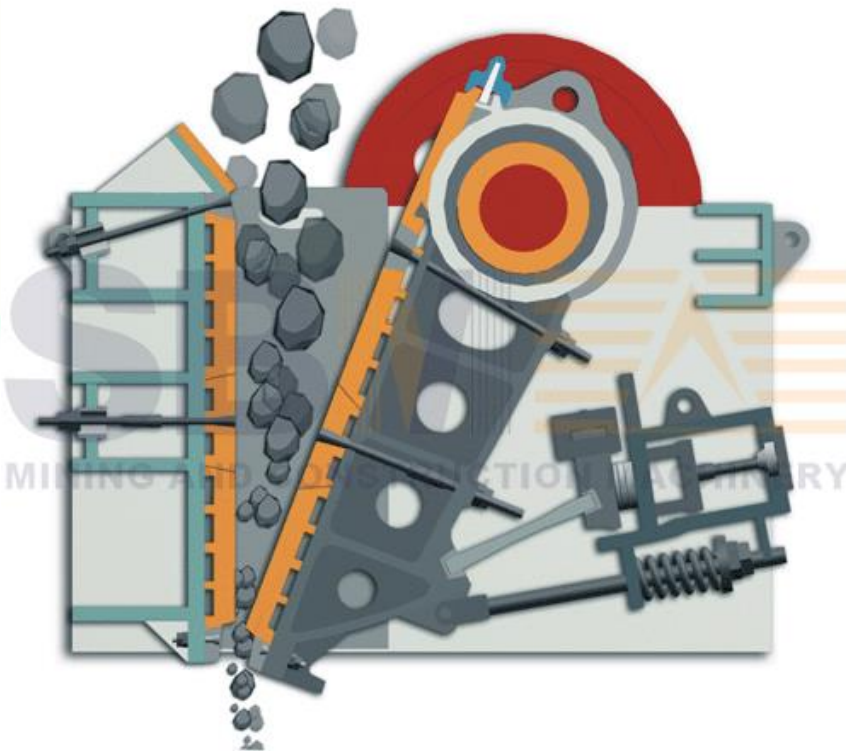
$d = 0$.

Voorbeeld:

0/12 0/16 0/20 0/32

Vaak veel brekerstof < 0,063 mm

G_{NG} : materiaal dat van nature zo voorkomt in Scandinavie (0/8)

Zeefanalyse

Massa per
zeef

Luchtstraalzeven

Korrelgrootteverdeling

Massa droge monster voor wassen		$M_1 = 248$ gram	
Massa droge monster na wassen:		$M_2 = 244$ gram	
Massa zeer fijn materiaal verwijderd bij het wassen: $(M_1 - M_2) =$		4 gram	
Zeefopening	Massa op zeef (R_i) [g]	Percentage op de zeef ($100 \times R_i / M_1$) [% m/m]	(Cumulatieve) doorval $100 - \Sigma (100 \times R_i / M_1)$ [% m/m]
8			
4			
2			
1			
0,500			
0,250			
0,125			
0,063			
Pan			
Percentage zeer fijn < 0,063		$f = \frac{(M_1 - M_2) + P}{M_1}$	

Korrelgrootteverdeling

Massa droge monster voor wassen		$M_1 = 248$ gram	
Massa droge monster na wassen:		$M_2 = 244$ gram	
Massa zeer fijn materiaal verwijderd bij het wassen:		$(M_1 - M_2) = 4$ gram	
Zeefopening	Massa op zeef (R_i) [g]	Percentage op de zeef ($100 \times R_i / M_1$) [% m/m]	(Cumulatieve) doorval $100 - \Sigma (100 \times R_i / M_1)$ [% m/m]
8	0		
4	5		
2	30		
1	40		
0,500	45		
0,250	70		
0,125	45		
0,063	9		
Pan	0		
Percentage zeer fijn < 0,063		$f = \frac{(M_1 - M_2) + P}{M_1}$	

Korrelgrootteverdeling

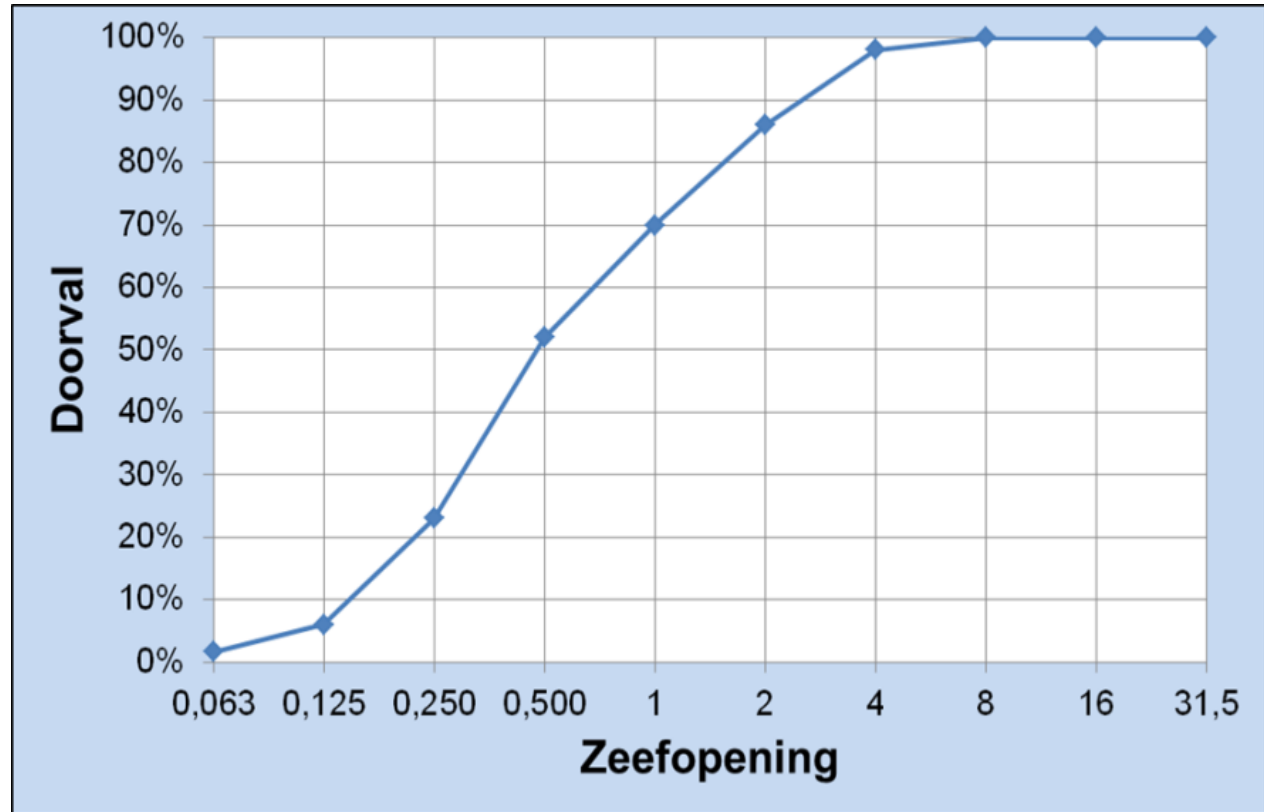
Massa droge monster voor wassen		$M_1 = 248$ gram	
Massa droge monster na wassen:		$M_2 = 244$ gram	
Massa zeer fijn materiaal verwijderd bij het wassen:		$(M_1 - M_2) = 4$ gram	
Zeefopening	Massa op zeef (R_i) [g]	Percentage op de zeef ($100 \times R_i / M_1$) [% m/m]	(Cumulatieve) doorval $100 - \Sigma (100 \times R_i / M_1)$ [% m/m]
8	0	$(0/248) * 100 \% = 0 \%$	
4	5	$(5/248) * 100 \% = 2 \%$	
2	30	$(30/248) * 100 \% = 12 \%$	
1	40	16	
0,500	45	18	
0,250	70	28	
0,125	45	18	
0,063	9	4	
Pan	0		
Percentage zeer fijn < 0,063		$f = \frac{(M_1 - M_2) + P}{M_1}$	

Korrelgrootteverdeling

Massa droge monster voor wassen		$M_1 = 248$ gram	
Massa droge monster na wassen:		$M_2 = 244$ gram	
Massa zeer fijn materiaal verwijderd bij het wassen:		$(M_1 - M_2) = 4$ gram	
Zeefopening	Massa op zeef (R_i) [g]	Percentage op de zeef ($100 \times R_i / M_1$) [% m/m]	Doorval $100 - \Sigma (100 \times R_i / M_1)$ [% m/m]
8	0	0	$100 - 0 = 100$
4	5	2	$100 - 2 = 98$
2	30	12	$98 - 12 = 86$
1	40	16	$86 - 16 = 70$
0,500	45	18	52
0,250	70	28	24
0,125	45	18	6
0,063	9	4	
Pan	0		
Percentage zeer fijn < 0,063		$f = \frac{(M_1 - M_2) + P}{M_1}$	$((4+0) / 248) * 100 = 1,6 \%$

Grafische weergave

Zeefopening	Doorval
31,5	100%
16	100%
8	100%
4	98%
2	86%
1	70%
0,500	52%
0,250	23%
0,125	6%
0,063	1,6%

Invloed op betoneigenschappen

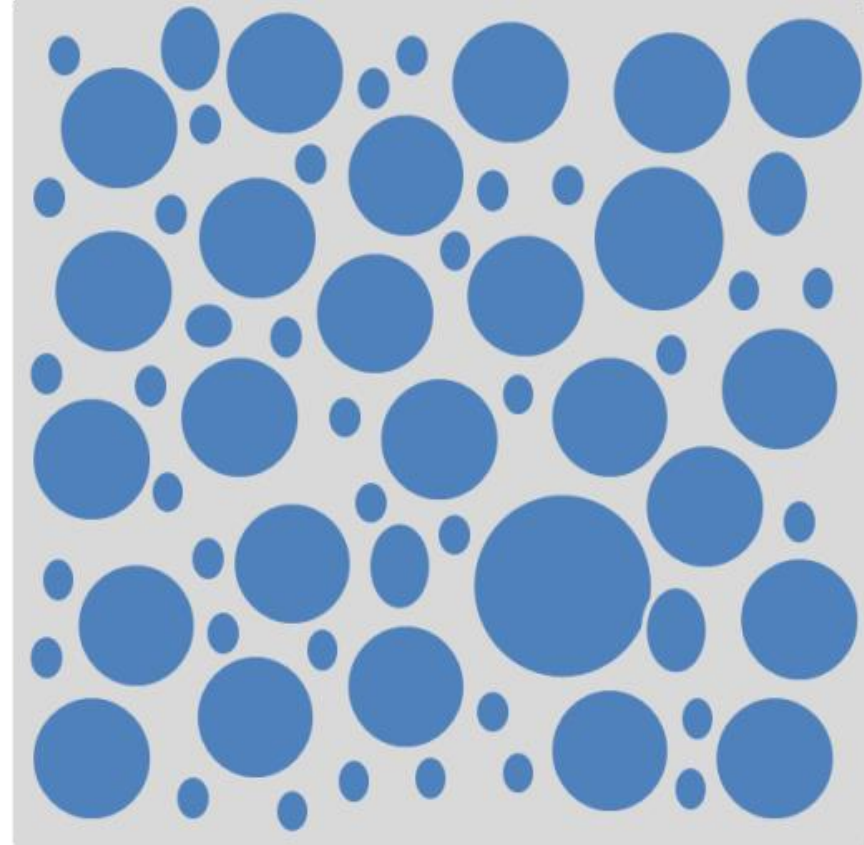
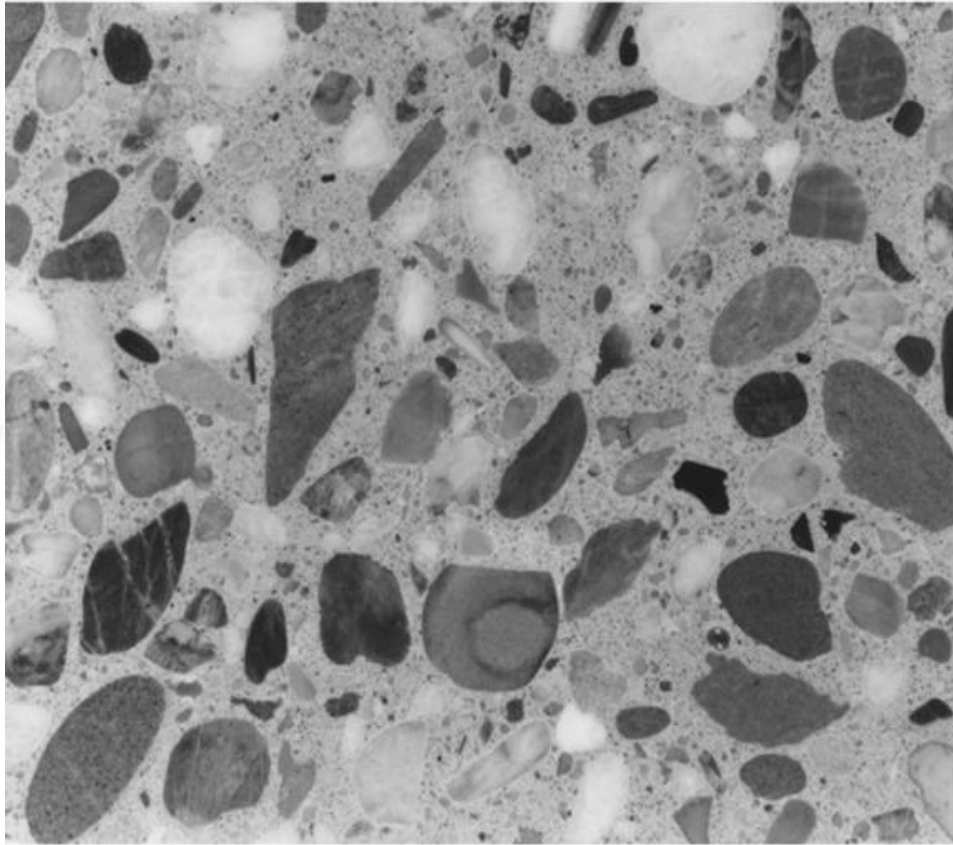
Samenstelling van beton:

1. Korrelskelet
2. Cementsteen
3. Holle ruimte

Invloed op:

1. Volumieke massa
2. Druksterkte
3. Duurzaamheid
4. Uiterlijk

Structuur beton

Volumieke massa

Massa korrelskelet

+

Massa cementsteen

-

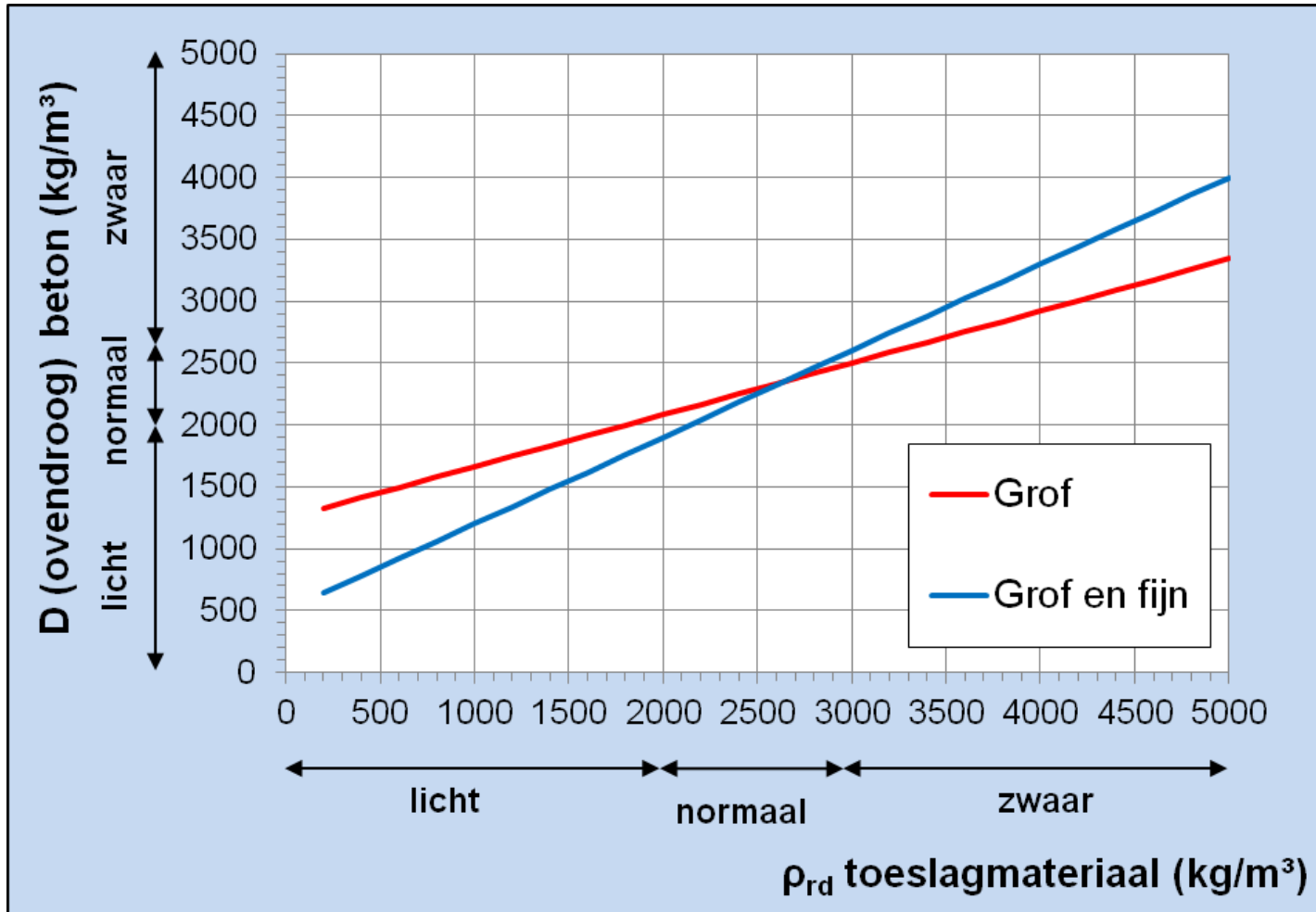
Holle ruimte

=

Volumieke massa van beton

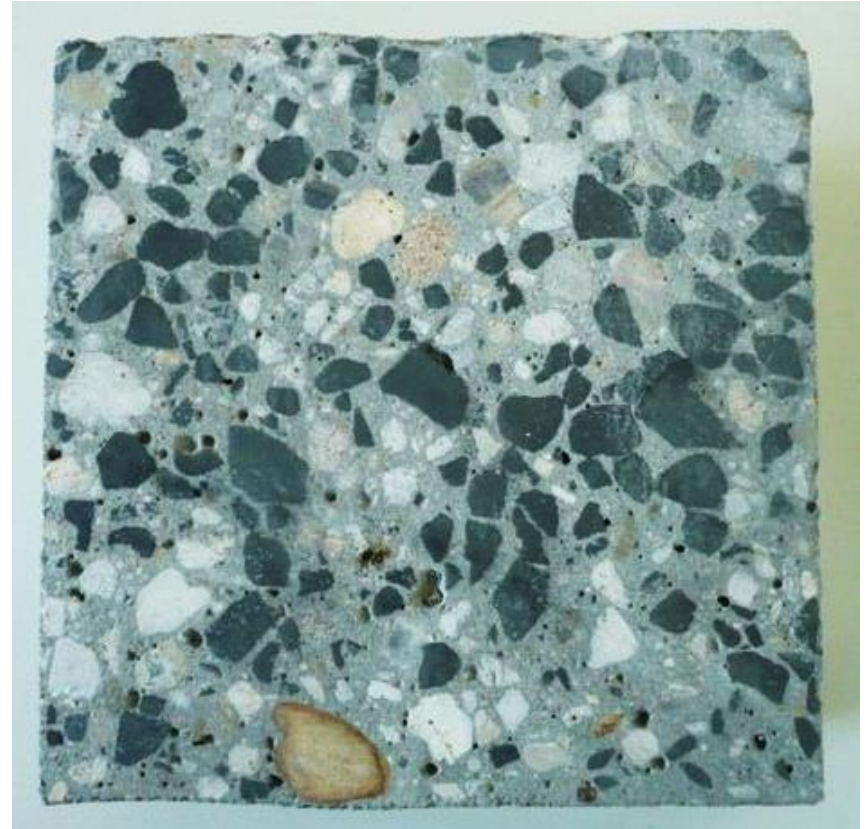
Volumieke massa

Doorsnede licht-/zwaarbeton

100% grof puimsteen

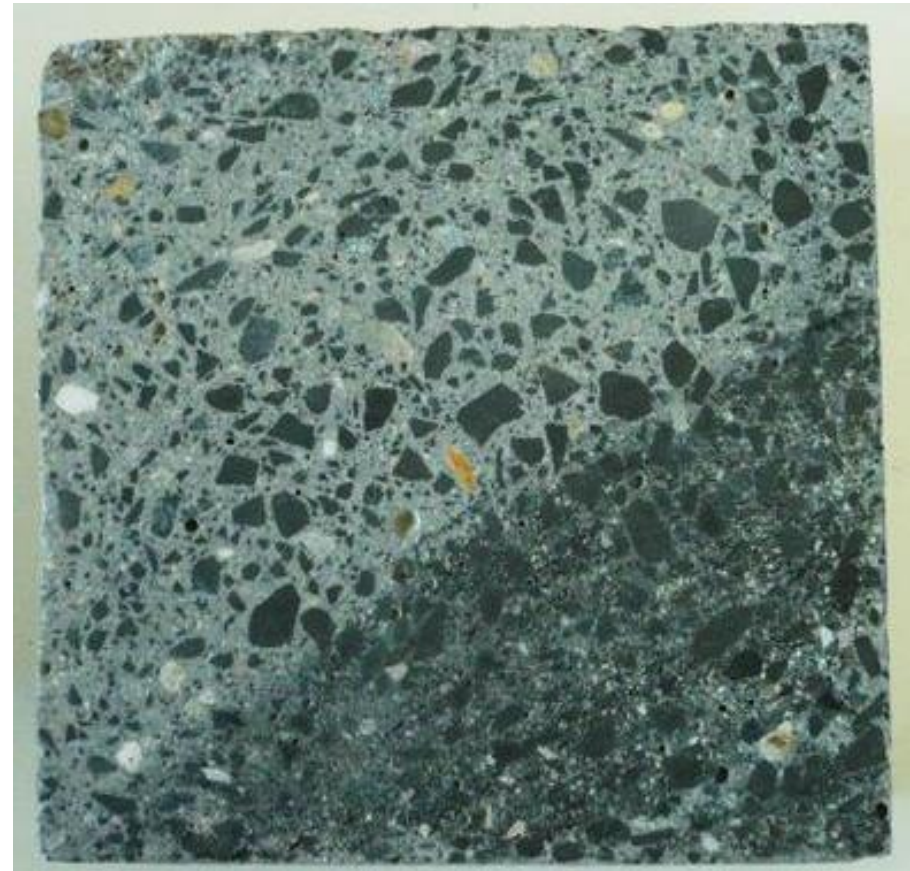

50% Magnetiet / 50% Grind

Doornede lichtbeton / zwaarbeton (2)

Fijn + grof licht
toeslagmateriaal

Fijn + grof zwaar
toeslagmateriaal

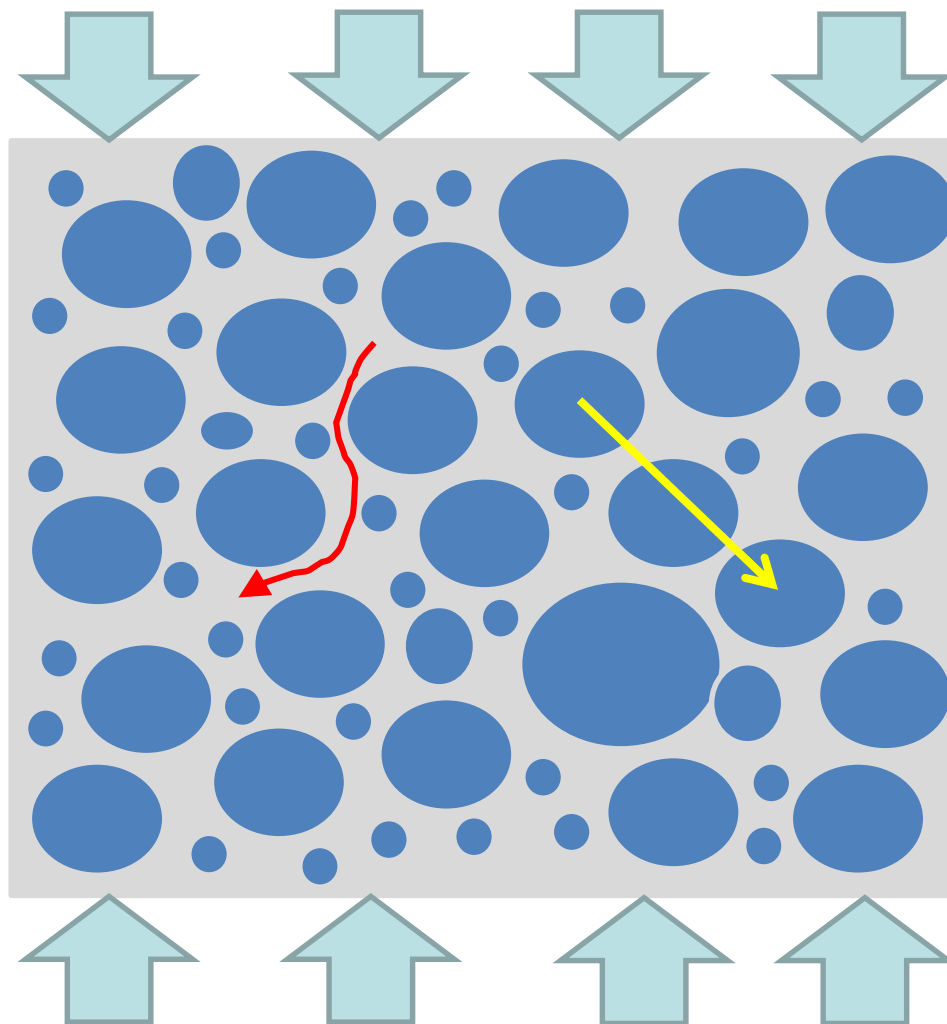
Beton zonder fijn

Druksterkte

Kracht zoekt weg van minste weerstand:

- Door cementsteen
- Door korrels

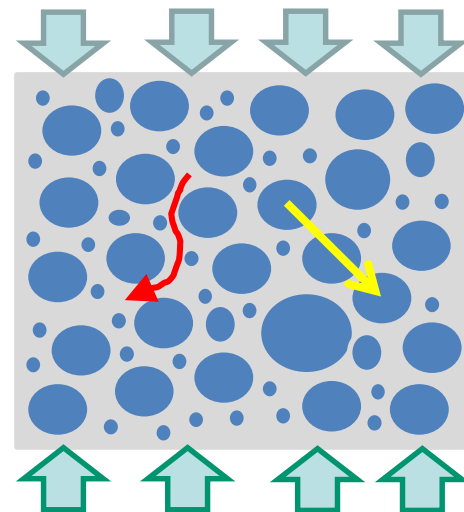
Druksterkte

Druksterkte van beton afhankelijk van:

1. De aanhechting van de cementsteen aan de korrel
2. De sterkte van de cementsteen
3. De sterkte van de korrel

Holle ruimte:

1% lucht extra geeft 5 % daling in druksterkte

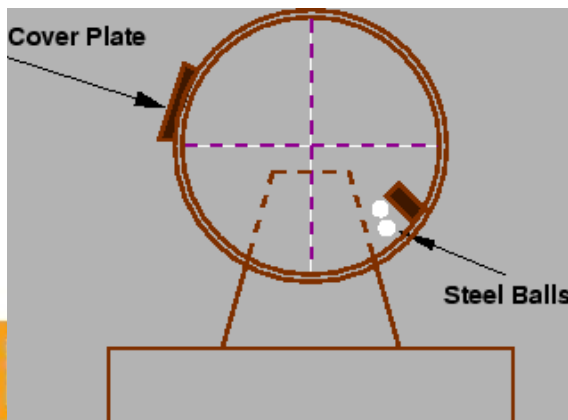
Verbrijzelingswaarde - LA

Los Angeles-proef

Riviergrind	LA ₃₀
Menggranulaat	LA ₅₀

Een lagere LA-waarde is een sterkere korrel.

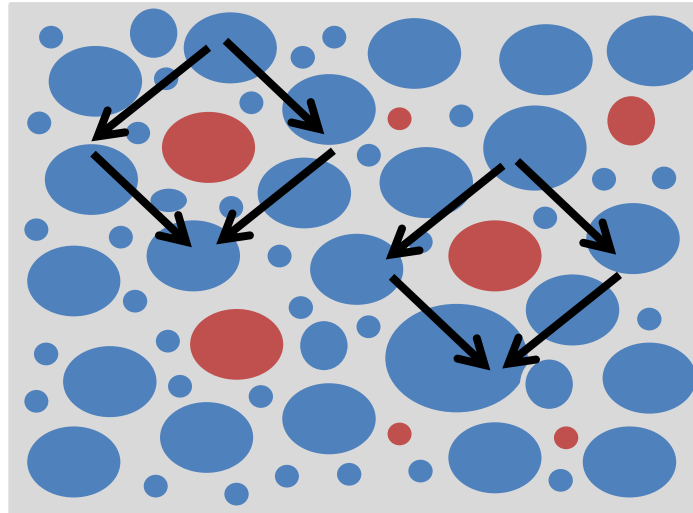
Voor licht toeslagmateriaal wordt de verbrijzelingsproef gebruikt

Verbrijzelingsproef – licht toeslagmateriaal

Materiaal	ρ_{rd}	Korrelsterkte (N/mm ²)
Liapor 3,5	670	> 1,1
Liapor 4,5	840	> 1,9
Liapor 6,5	1190	> 6,5
Liapor 8	1500	> 11,0
Liapor 9,5	1700	> 17,0

Combinatie sterke en zwakke korrels

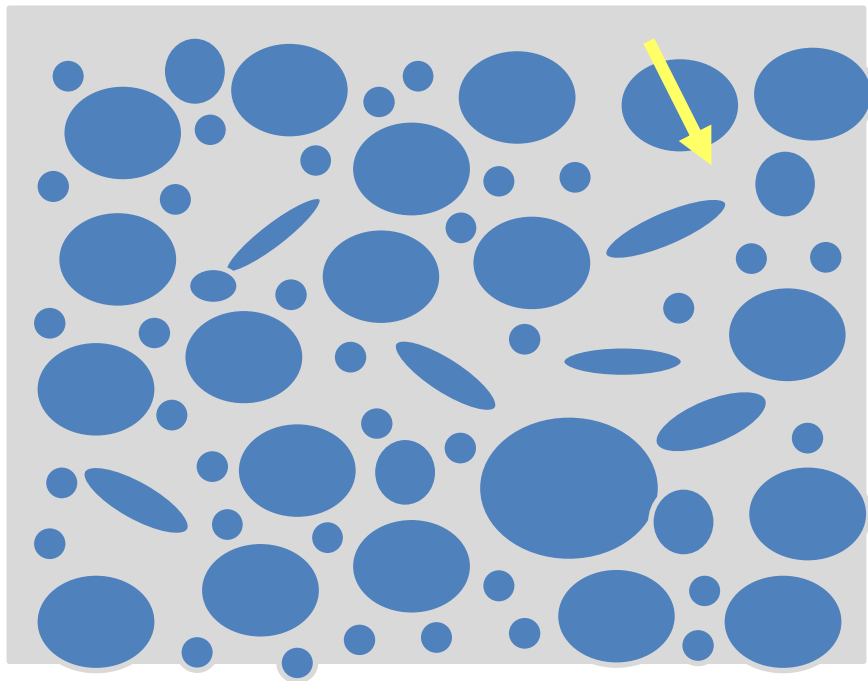

Vervangingspercentage grof toeslagmateriaal

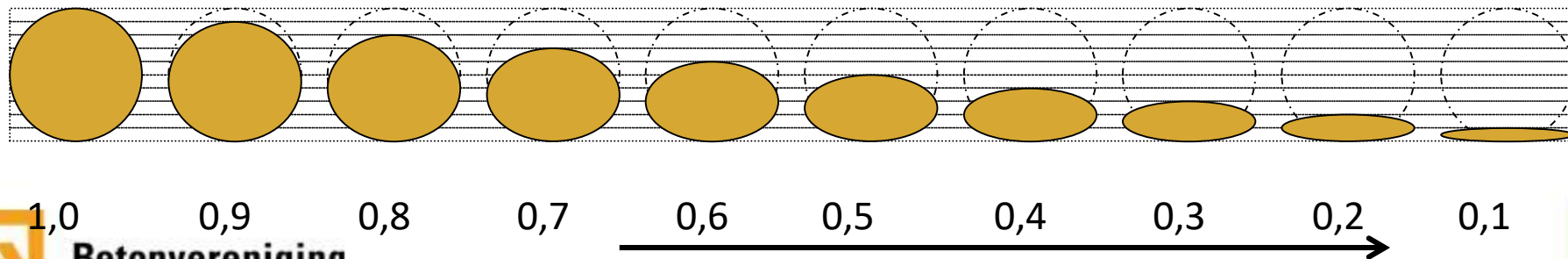
Tabel 3.7

Type gerecycled materiaal	Milieuklasse	
	XO	Overig
Betonggranulaat type A1 met $\rho_{rd} \geq 2200 \text{ kg/m}^3$	50%	30%
Betonggranulaat type A2 met $\rho_{rd} \geq 2000 \text{ kg/m}^3$		20%
Menggranulaat type B met $\rho_{rd} \geq 2000 \text{ kg/m}^3$		20%

Invloed platte stukken op druksterkte van beton

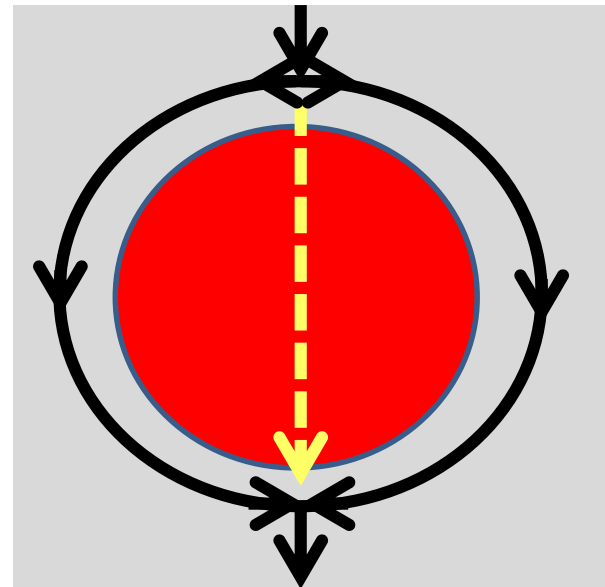
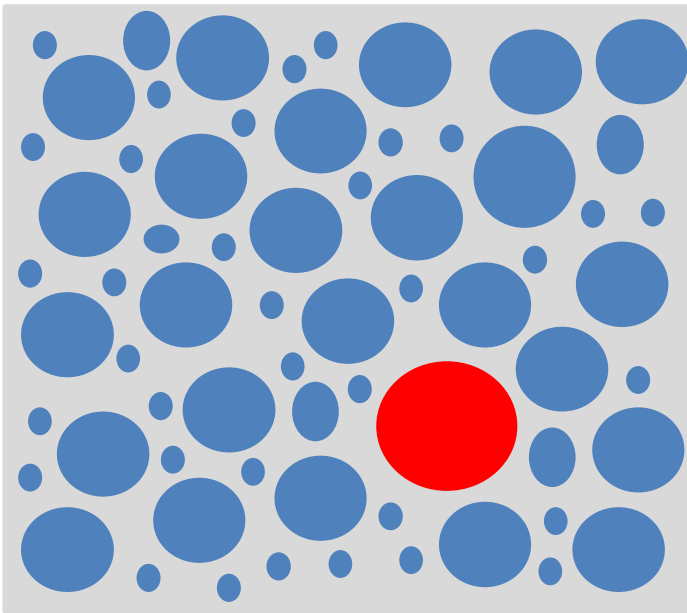
Vlakheid – platte stukken

Invloed D_{max} op de druksterkte

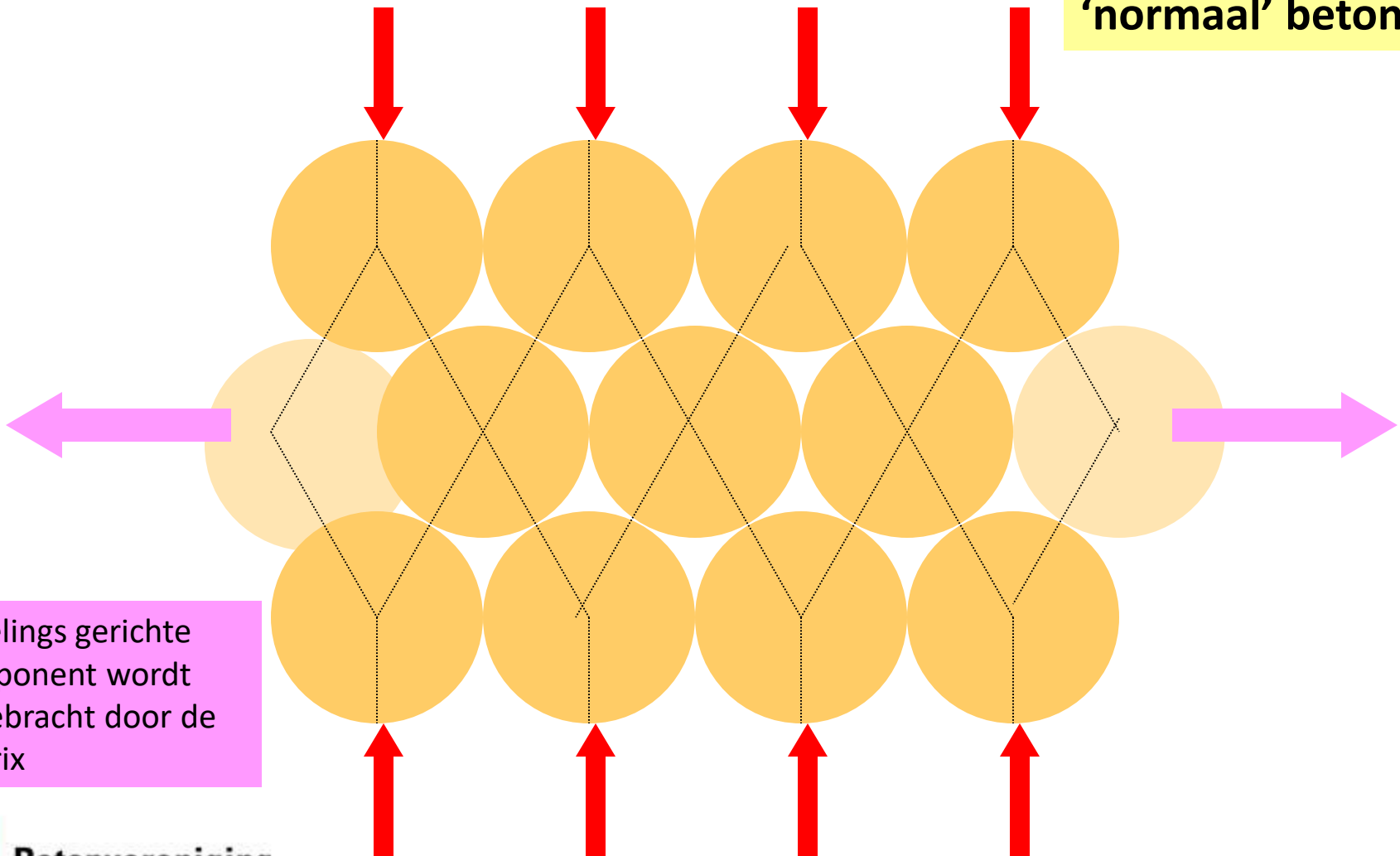
Voor grootste korrel geldt:

weg door korrel is relatief
het kleinst ten opzichte van
de weg om de korrel

Geschematiseerde krachtsoverdracht in beton

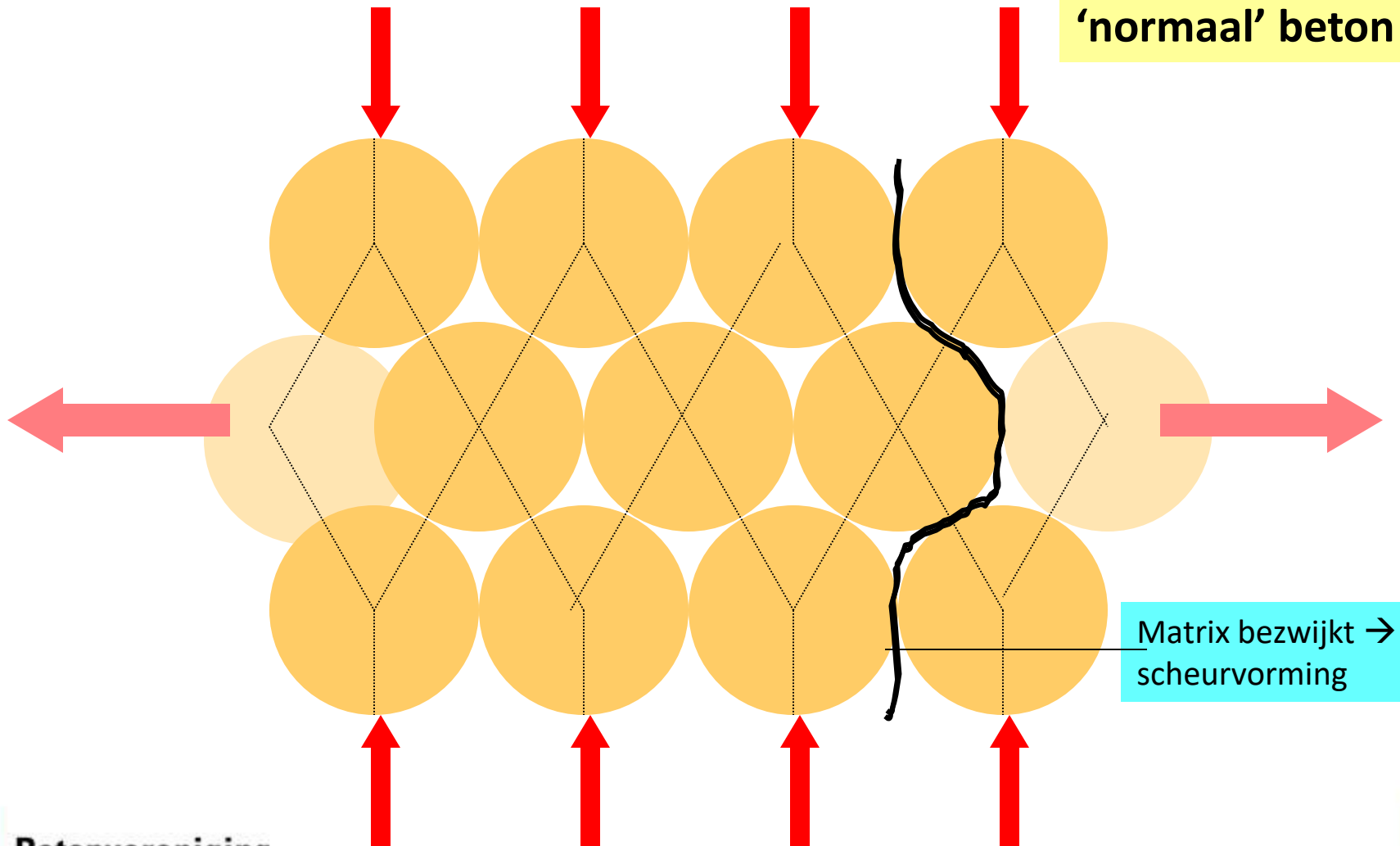
'normaal' beton

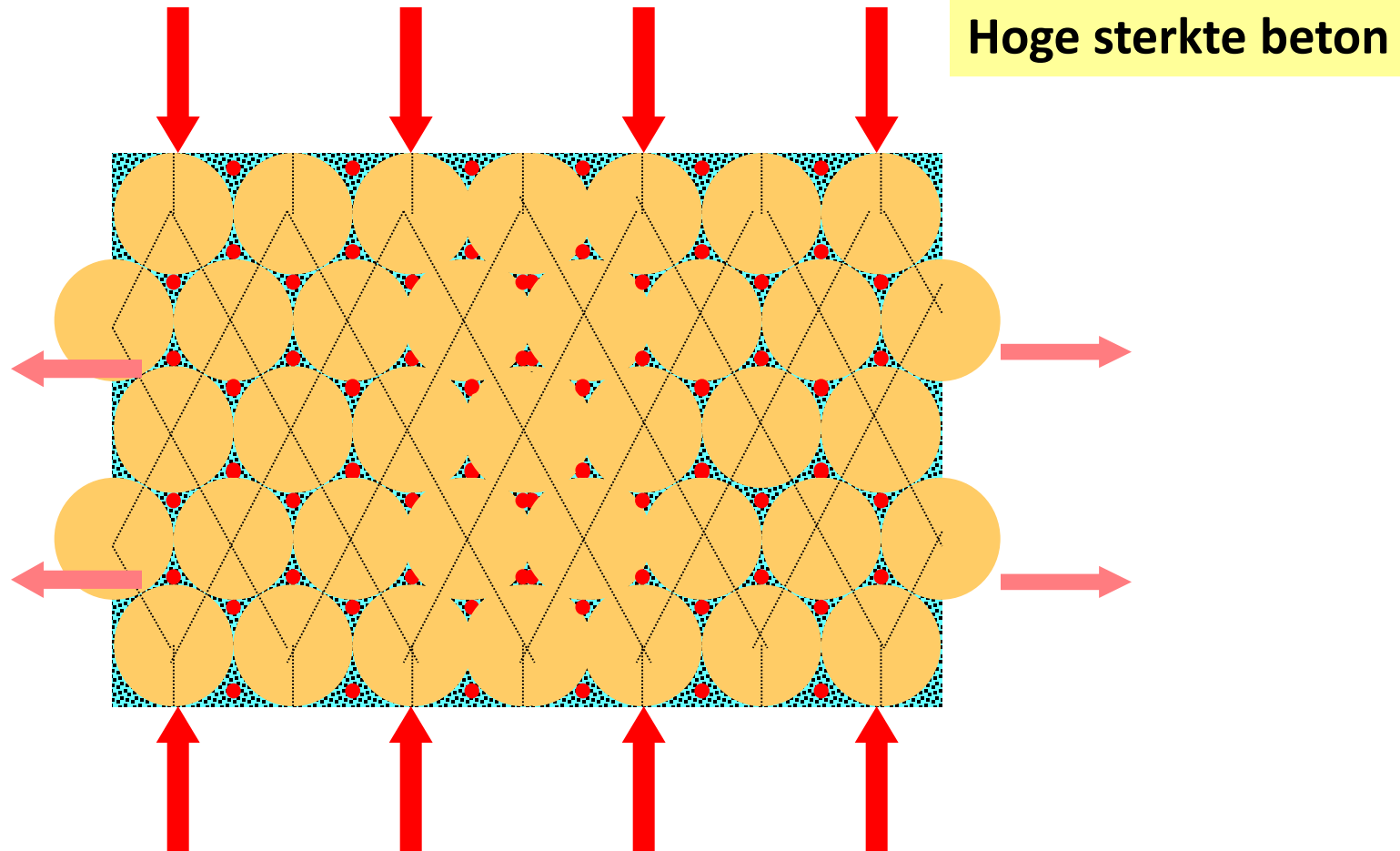
Zijdelings gerichte component wordt opgebracht door de matrix

Geschematiseerde krachtsoverdracht in beton

'normaal' beton

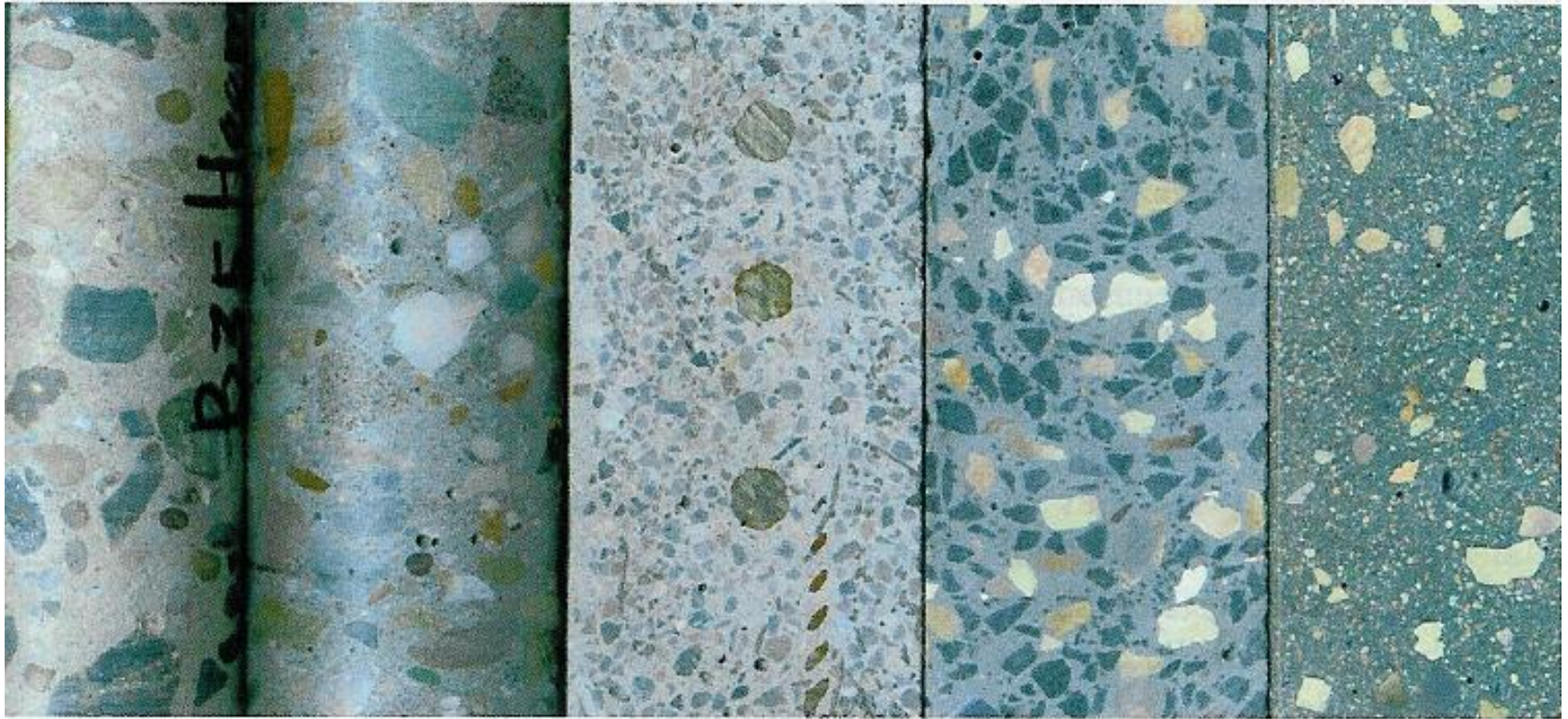

Geschematiseerde krachtsoverdracht in beton

Verlaging van spanningsconcentraties door kleinere korrel

Ontwikkeling naar Zeer Hogesterktebeton

C35

C85

C130

C200

C200

Aanhechting - druksterkte

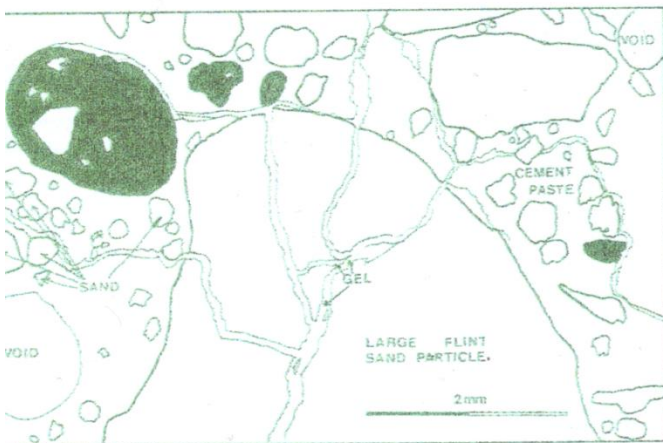
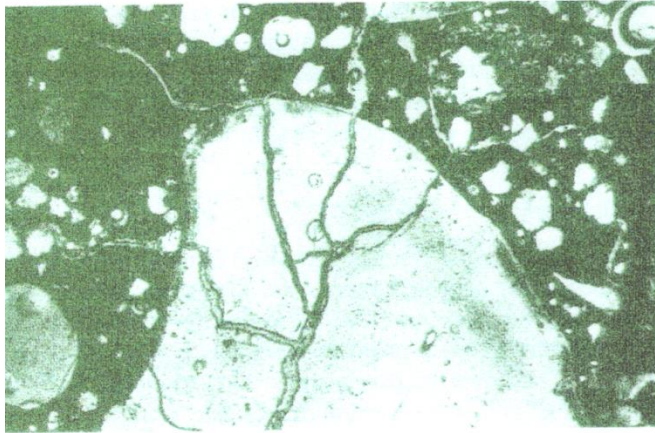

Aanhechting – slib - druksterkte

Zeer fijn materiaal < 0,063 mm.

Duurzaamheid - ASR

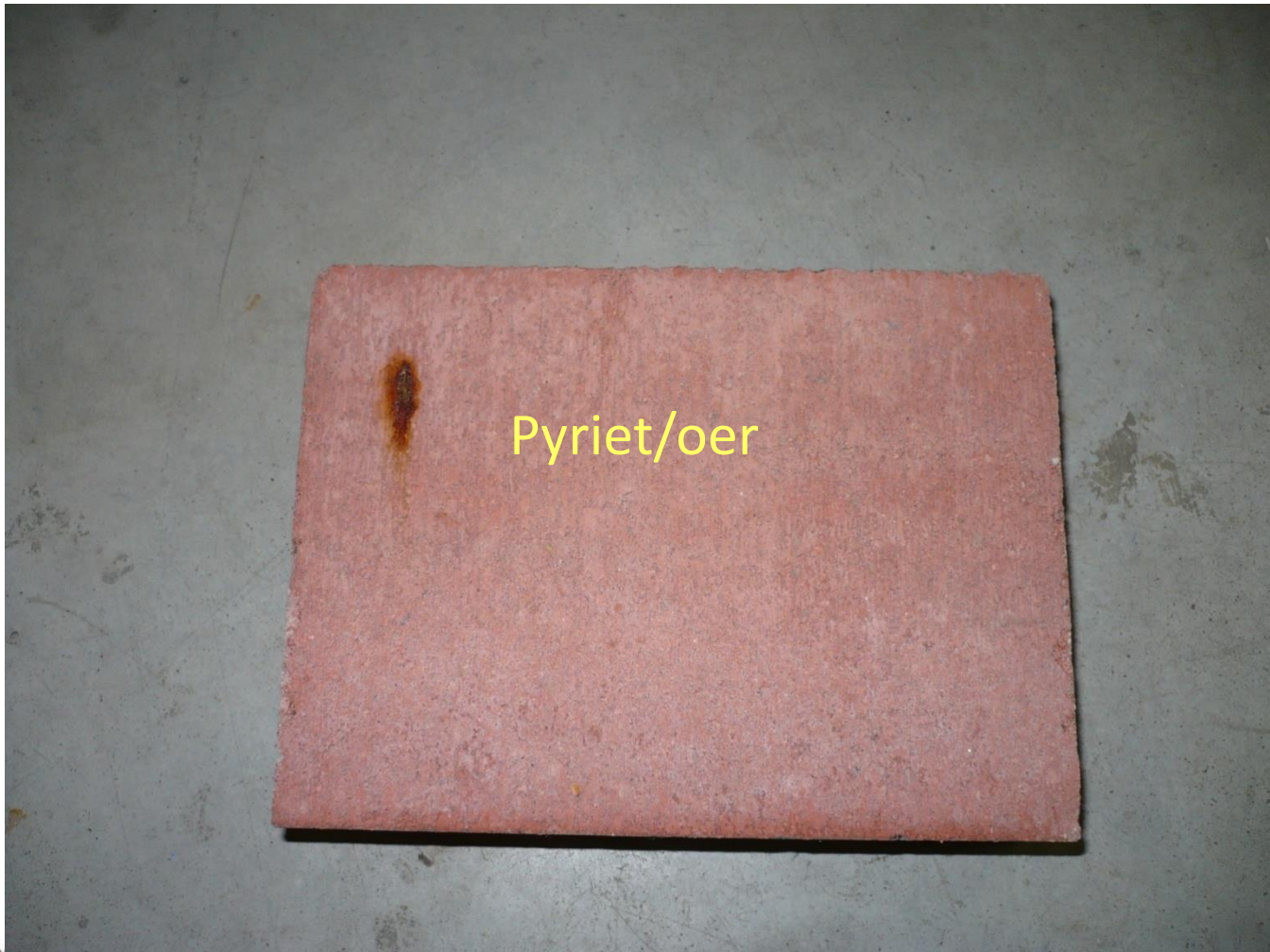
section photomicrograph and corresponding drawing showing an alkali-silica reaction (ASR) gel associated with a flint coarse sand particle in a concrete in the UK. (Figure of Transport Research Laboratory, Crowthorne, UK.)

Duurzaamheid - Pyriet

Uiterlijk van beton

Nat/droog – wisselingen – zwellen/krimpen

968 Concrete aggregates

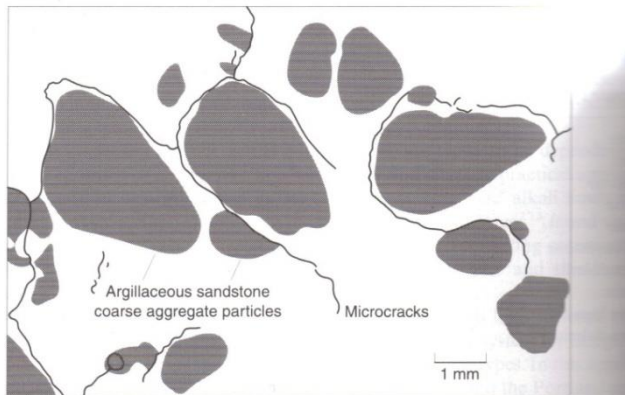

Fig. 16.25 Drawing taken from a ground section of concrete containing shrinkable coarse aggregate illustrating a typical microcrack development, magnification $\times 14$ (from Ref. 279).

16.6 Influence of aggregate on concrete properties 969

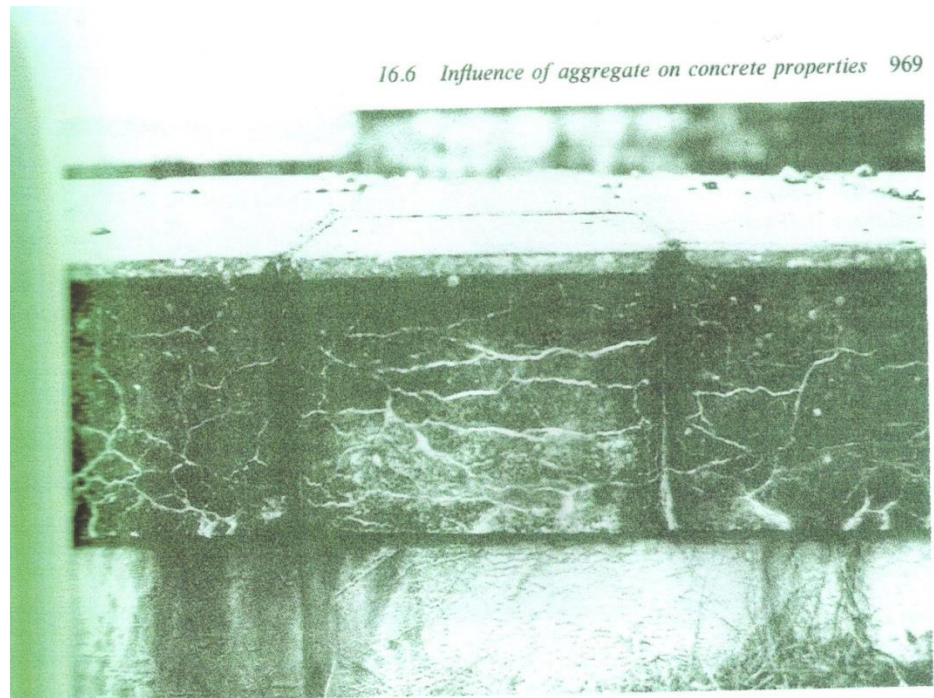
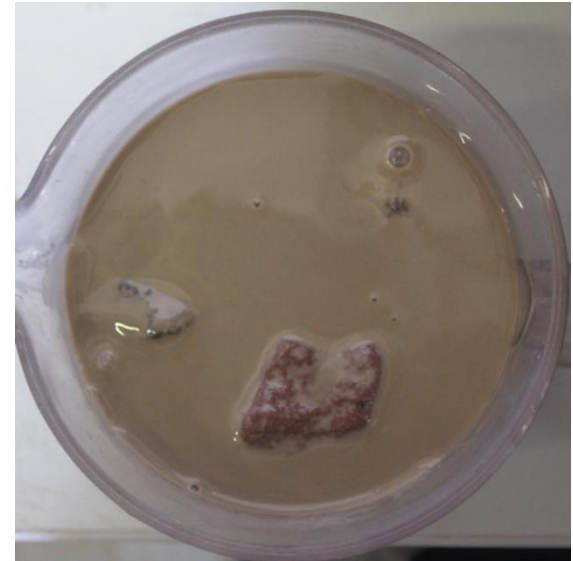

Fig. 16.26 Cracking of concretes caused by shrinkable aggregates. Further deterioration would occur as the result of freeze-thaw action facilitated by the shrinkage cracking. In the view shown, the shrinkage cracks are highlighted by white deposits of calcium carbonate, which have resulted from leaching of the cement paste by water percolating through the crack system. (Photograph courtesy of D. Palmer, retired, British Cement Association.)

Duurzaamheid - Vorst/dooi-wisselingen

Poreuze korrel

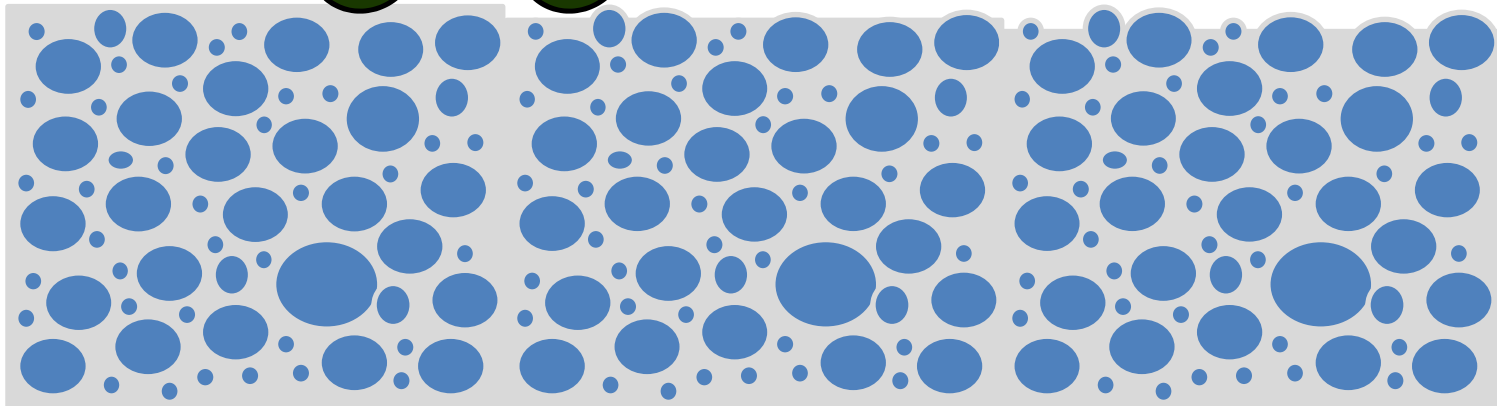
Duurzaamheid - Slijtage

Hout = zacht

Polijsten

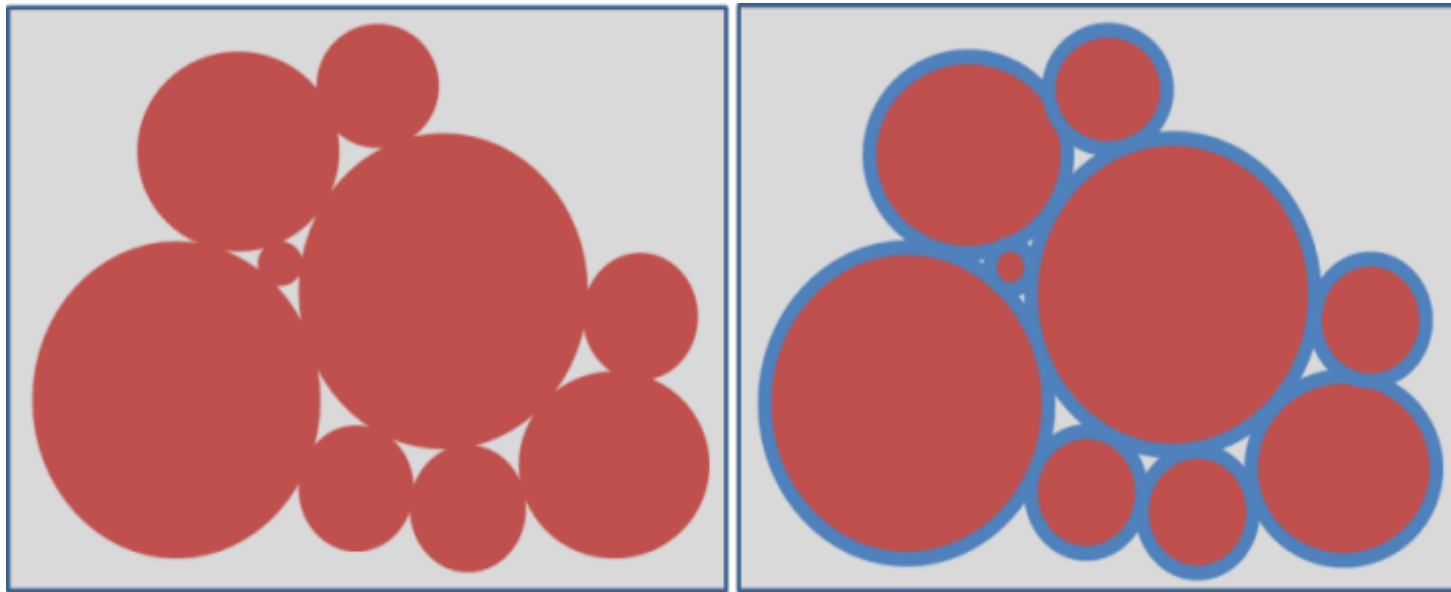

Waterbehoefte van beton

Waterbehoefte is de hoeveelheid water voor een bepaalde consistentie

- Rol van water
- Invloed van de korrelgrootteverdeling op de waterbehoefte
- Invloed van zeef fijn materiaal
- Korrelvorm

Een rol van water

Verschaffen van bewegingsvrijheid aan de korrels

Waterbehoefte voor benodigde consistentie

Consistentieklassen						
Rood = NEN 8005	Verdichtingsmaat C NEN-EN 12350-4		Zetmaat S NEN-EN 12350-2		Schudmaat F NEN-EN 12350-5	
Aanduiding	Sym	[-]	Sym	[mm]	Sym	[mm]
Droog	C0	$\geq 1,46$				
Aardvochtig	C1	1,45 - 1,26	S1	10 - 40	F1	≤ 340
Half plastisch	C2	1,25 - 1,11	S2	50 - 90	F2	350 - 410
Plastisch	C3	1,10 - 1,04	S3	100 - 150	F3	420 - 480
Zeer plastisch			S4	160 - 210	F4	490 - 550
Vloeibaar			S5	≥ 220	F5	560 - 620
Zeer vloeibaar					F6	≥ 630

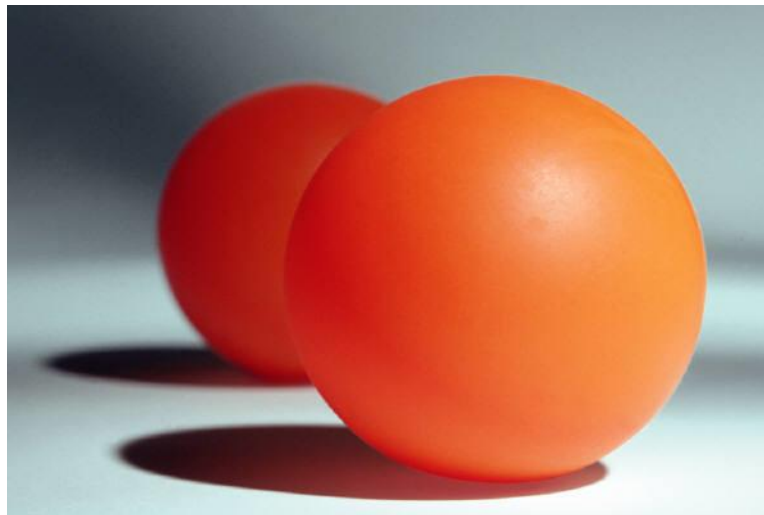

Oppervlak per volume

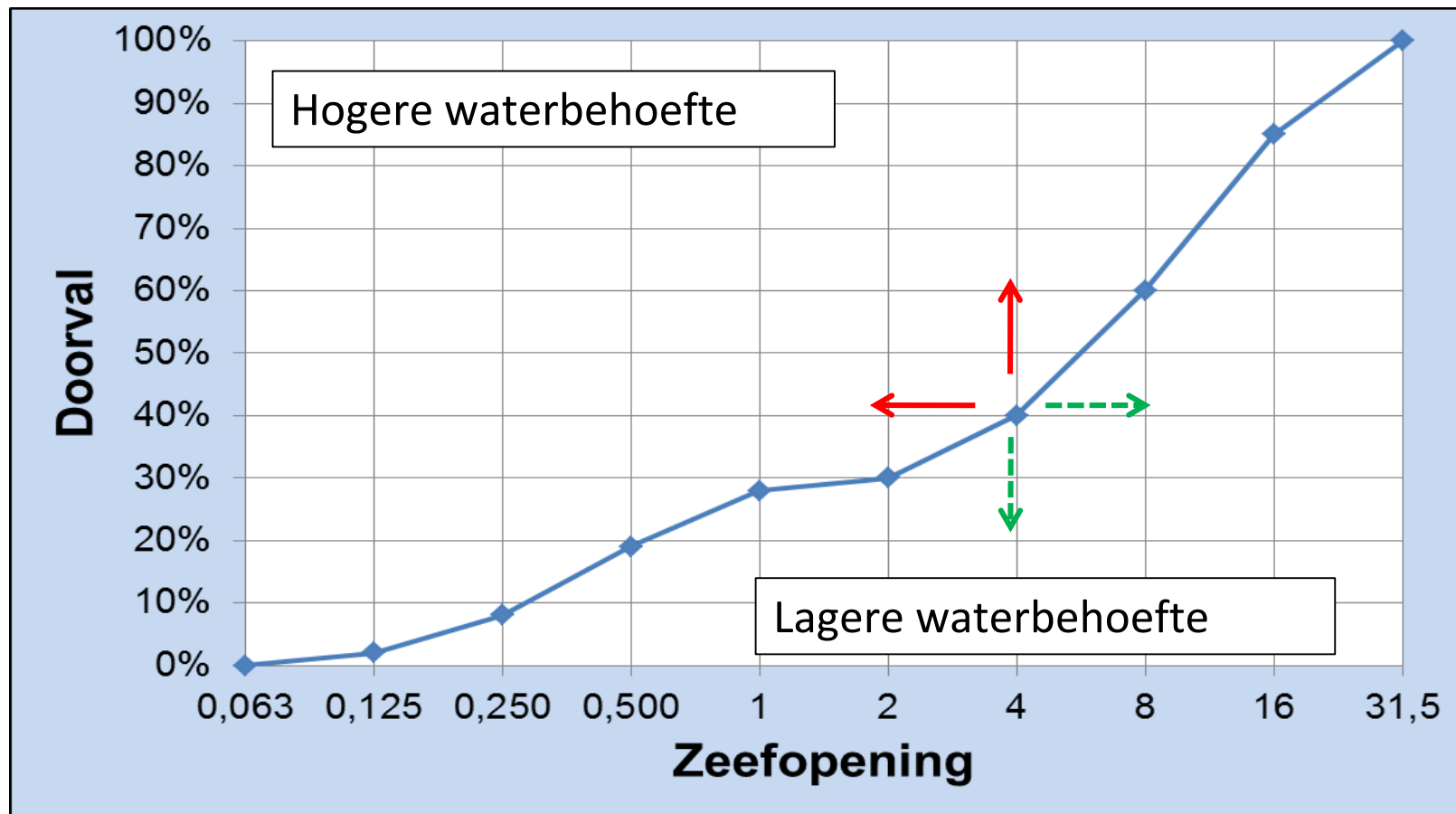
Oppervlak per volume van een **bol**:

$$\frac{\text{oppervlak}}{\text{volume}} = \frac{\pi \times d^2}{\frac{1}{6} \times \pi \times d^3} = \frac{6}{d}$$

Volgt uit
korrelgrootteverdeling

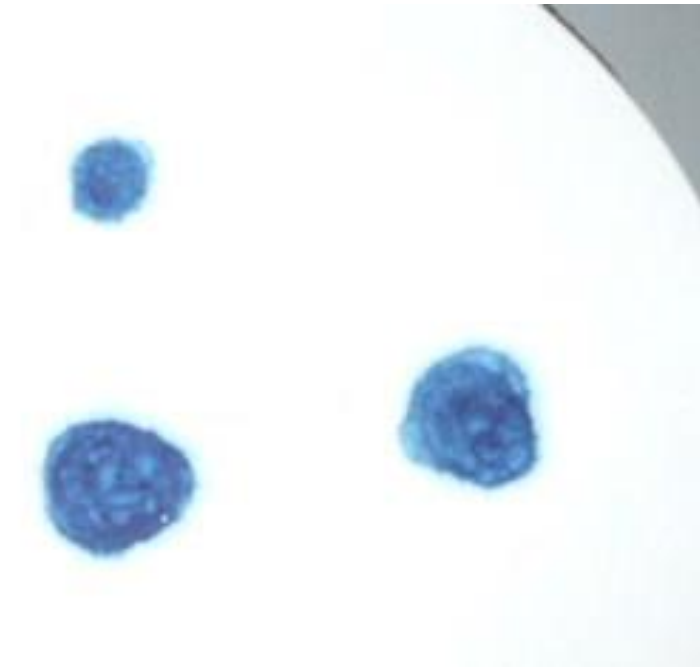
Korrelgrootteverdeling en waterbehoefte

Kwaliteit van het zeer fijn $< 0,063$ en waterbehoefte

1. Zandequivalent (*SE*)

2. Methyleenblauwwaarde (*MB*)

Korrelvorm en waterbehoefte

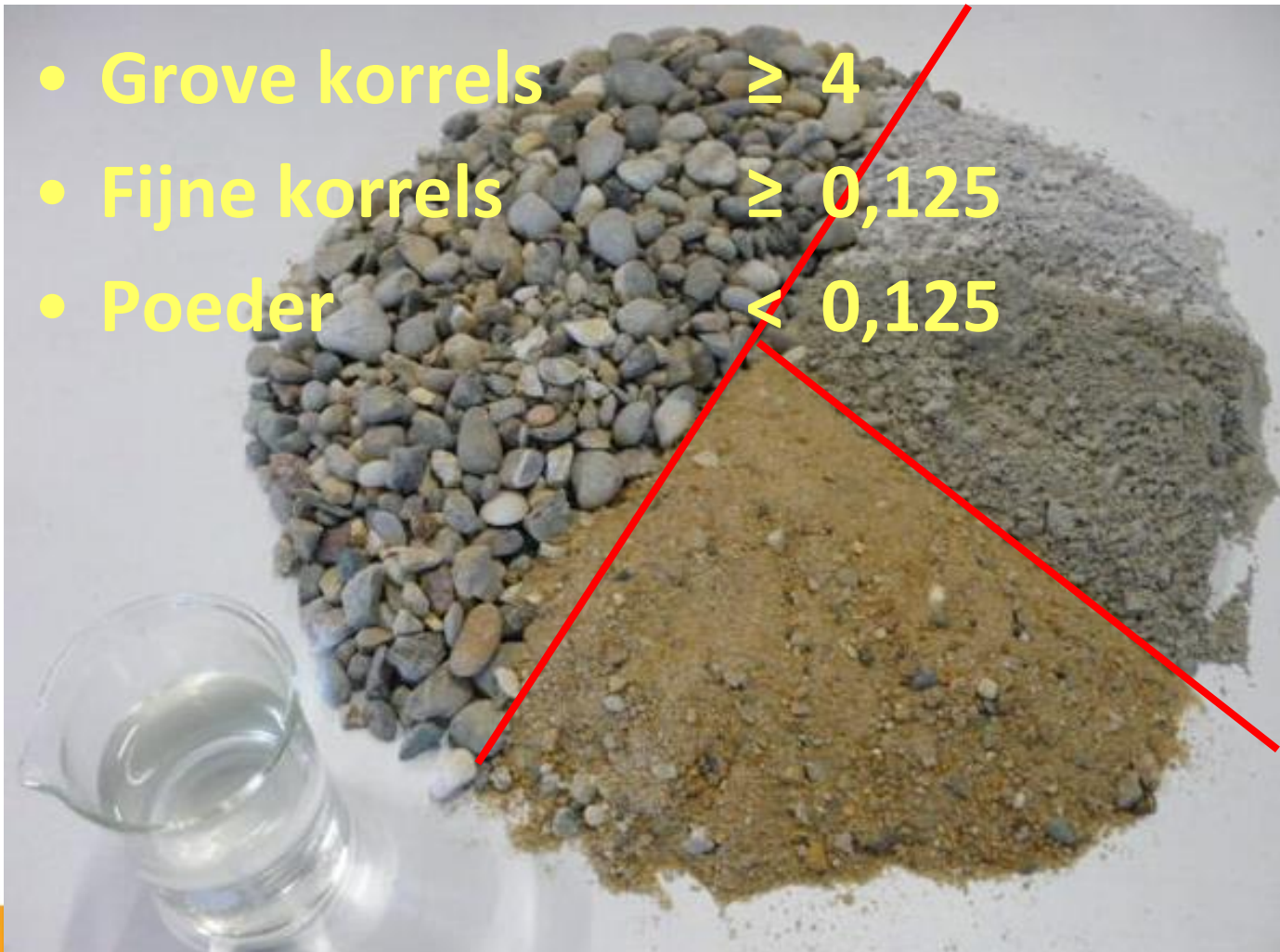
Relatief rond grind

Gebroken kalksteen

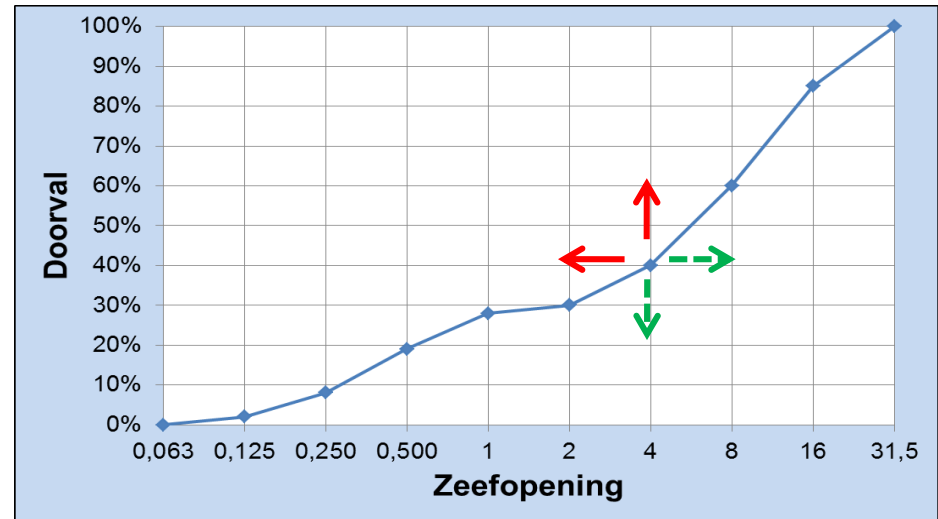
Indeling korrels

- Grove korrels ≥ 4
- Fijne korrels $\geq 0,125$
- Poeder $< 0,125$

Optimale pakking

Minimale
waterbehoefte,

maar wel dichte structuur!

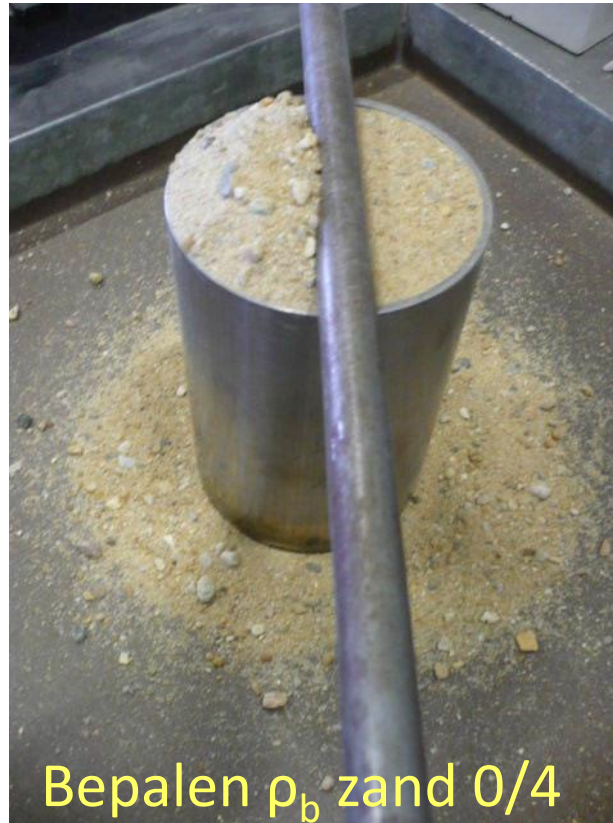

Gehalte aan holle ruimten

$$v = \frac{\rho_{rd} - \rho_b}{\rho_{rd}} \times 100\% \quad [\%]$$

Minste holle ruimten ?

Algemeen:
Hoe groter
verschil tussen
d en D, des te
minder holle
ruimten!

Bepalen ρ_b zand 0/4

Bepalen ρ_b grind 4/16

Holle ruimte percentage

Fijn zand

- $\rho_b = 1500 \text{ kg/m}^3$
- $\rho_{rd} = 2650 \text{ kg/m}^3$

- Hoe groot is het holle ruimte percentage ?

Holle ruimte percentage

Fijn zand

- $\rho_b = 1500 \text{ kg/m}^3$
- $\rho_{rd} = 2650 \text{ kg/m}^3$

$$v = \left(\frac{2650 - 1500}{2650} \right) \times 100\% = 43\%$$

Holle ruimte percentage

Cement

- $\rho_b = 1100 \text{ kg/m}^3$
- $\rho_{rd} = 3150 \text{ kg/m}^3$

- Hoe groot is het holle ruimte percentage (groter of kleiner dan dat van zand)?

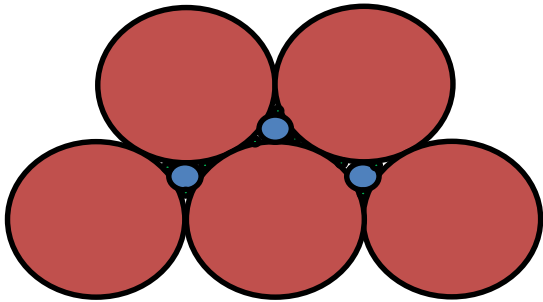
Holle ruimte percentage

Cement

- $\rho_b = 1100 \text{ kg/m}^3$
- $\rho_{rd} = 3150 \text{ kg/m}^3$

$$\left(\frac{3150 - 1100}{3150} \right) \times 100\% = 65\%$$

Dichtste korrelstapeling

Gegeven: fractie 16/32, fractie 2/4 en fractie 0,250/0,500. Voor alle fracties geldt dat

$$\rho_b = 1500 \text{ kg/m}^3 \text{ en } \rho_{rd} = 2650 \text{ kg/m}^3$$

1 m³ = 1000 liter en kan dus 1500 kg van de fractie 16/32 bevatten

Overgebleven holle ruimte: $(2650-1500)/2650 \times 100\% = 43,4\%$
= 0,434 m³.

In deze ruimten past $0,434 \text{ m}^3 \times 1500 \text{ kg/ m}^3 = 651 \text{ kg}$ van de fractie 2/4

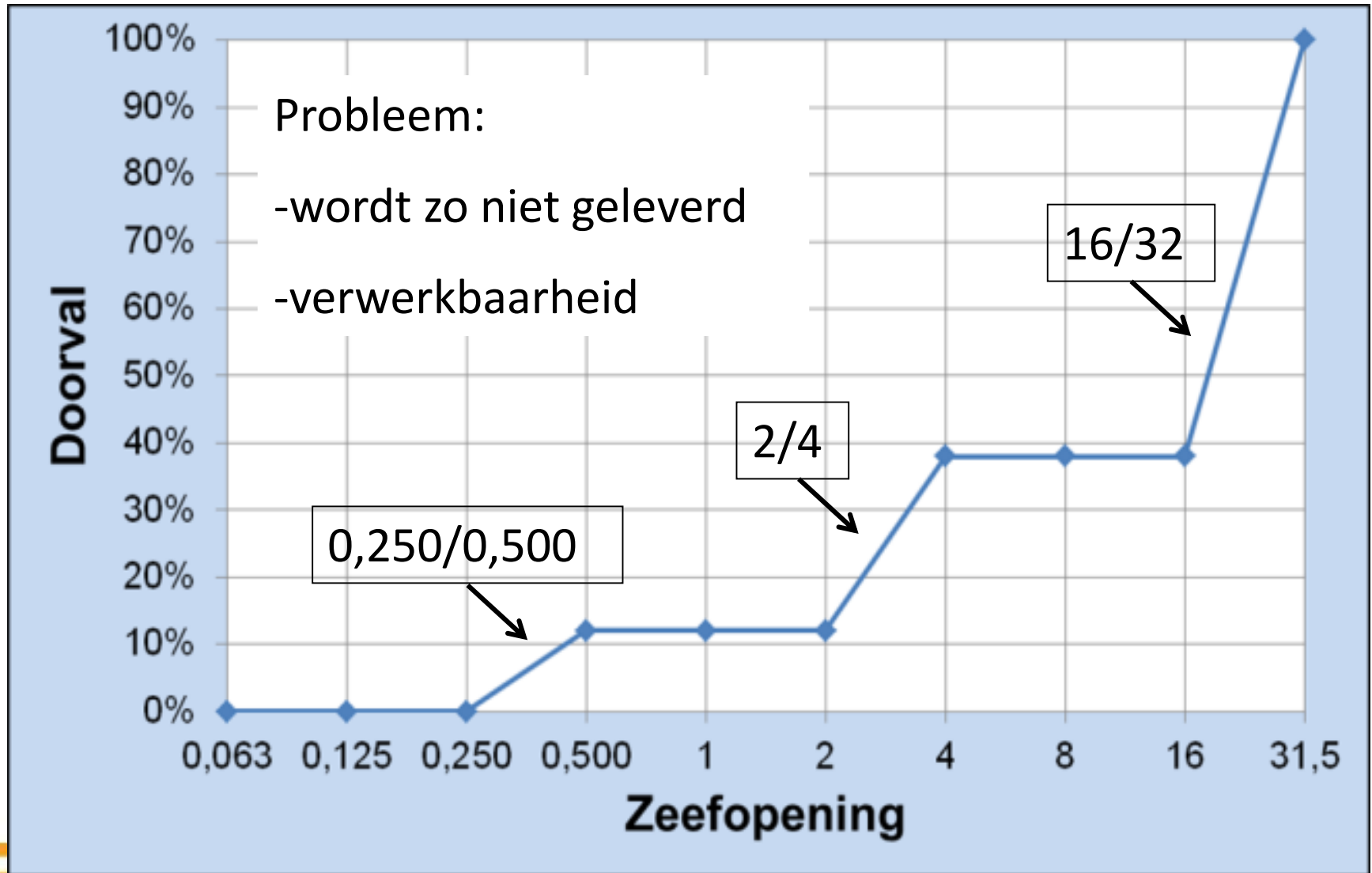
Overgebleven holle ruimte: $43,4\% - ((651/2650) \times 100\%)$
= $43,4\% - 24,6\% = 18,8\%$

In deze ruimte past $0,188 \text{ m}^3 \times 1500 \text{ kg/ m}^3 = 282 \text{ kg}$ van de fractie 0,250/0,500

Overgebleven holle ruimte: $18,8\% - ((282/2650) \times 100\%) = 18,8\% - 10,6\% = 8,2\%$.

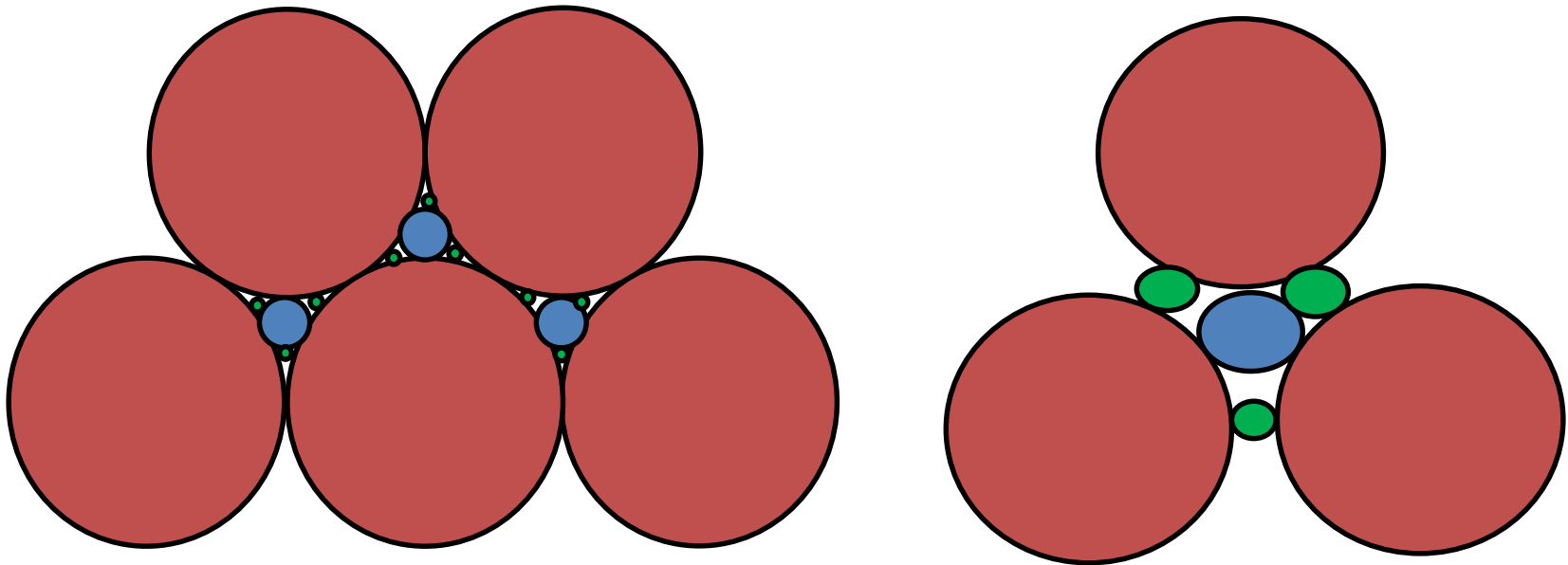
Er blijft nog 8,2% lucht, dus 0,082 m³ over om te vullen met poeder en water.

Discontinue korrelgrootteverdeling

'Particle interference'

Indien korrels niet in holle ruimten passen:
korrels drukken elkaar uiteen

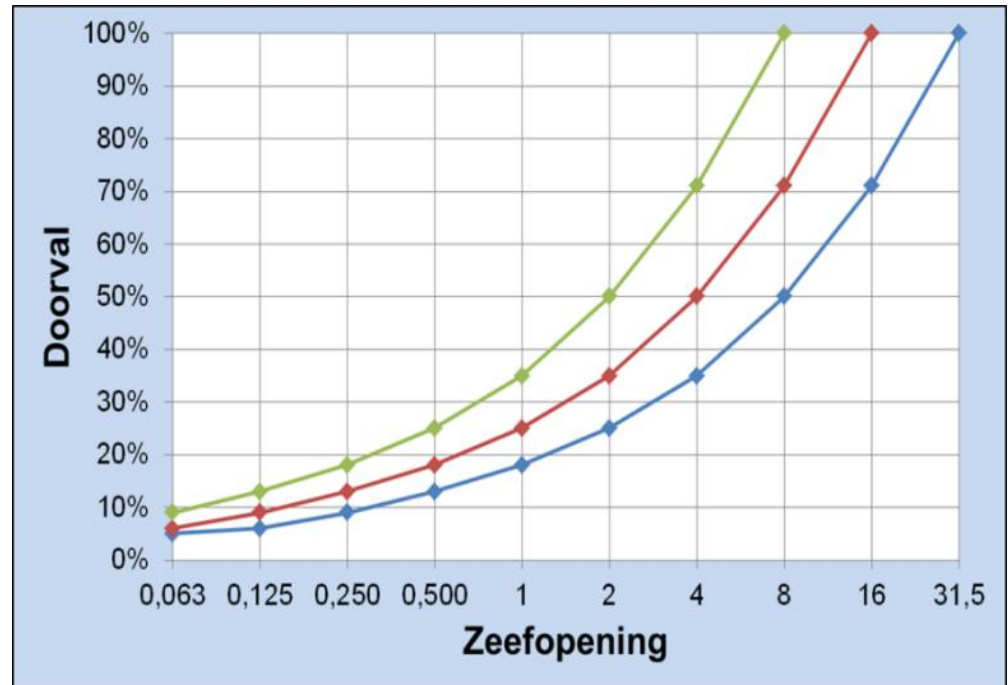

Gevolg: niet gemakkelijk te berekenen

Fuller-kromme

Zeefopening	Dmax		
	31,5	16	8
31,5	100%		
16	71%	100%	
8	50%	71%	100%
4	35%	50%	71%
2	25%	35%	50%
1	18%	25%	35%
0,500	13%	18%	25%
0,250	9%	13%	18%
0,125	6%	9%	13%
0,063	5%	6%	9%

$$p\%(d) = 100\% \times \sqrt{\frac{d}{D_{\max}}}$$

Minimale waterbehoefte bij een zo dicht mogelijke pakking – Continue korrelverdeling

Stabiliteit en verwerkbaarheid en korrelstapeling

- In elkaar verweven eigenschappen
 1. Weinig water – groene sterkte
 2. Veel water – bleeding
 3. Heel veel water – ontmenging en bleeding

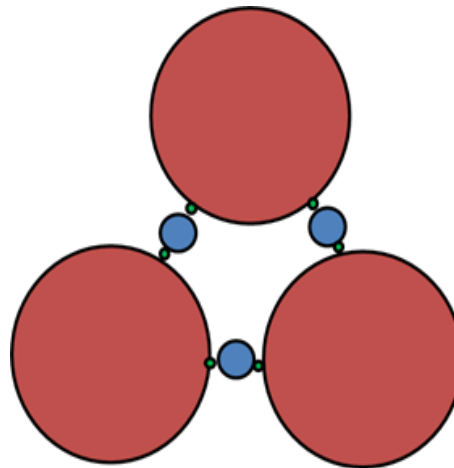
Fuller-kromme inclusief poeder

- Ideale korrelverdeling Fuller geeft een te groot risico op ontmenging
- Daarom extra eisen aan minimaal fijn materiaal in de norm (0,25 mm).

'Kogellagereffect'

Bij een continue korrelverdeling

Compromis tussen pakking en verwerkbaarheid en stabiliteit

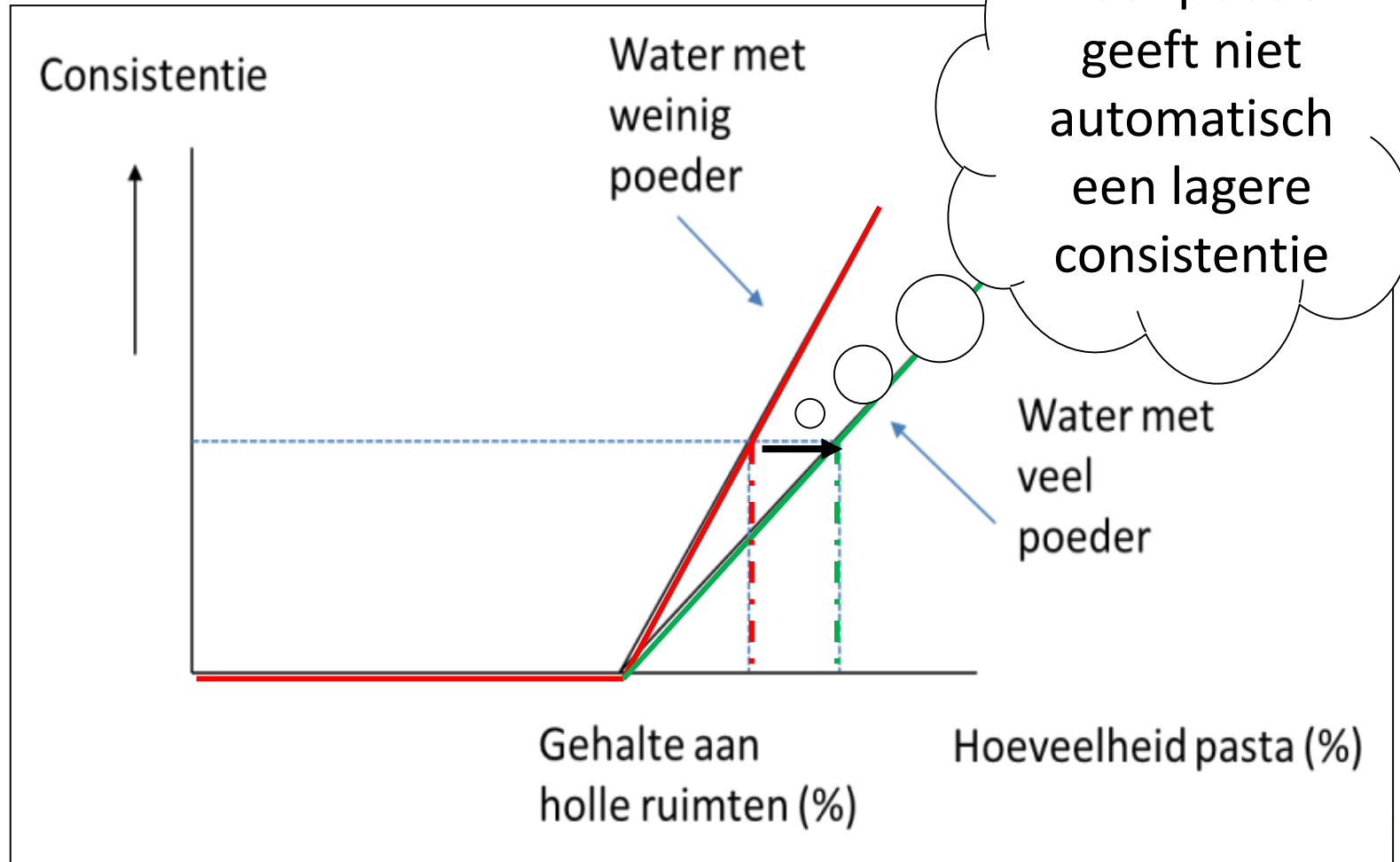
Grote korrels
rollen over de
kleine

Door dit effect relatief minder water nodig voor de consistentie

Voordeel: hoge consistenties, zonder veel water en ontmenging

Nadeel: optimale pakking is niet meer als enige bepalend voor verhouding.

Invloed poeder en water

Waterbehoefte

Waterbehoefte van beton wordt door de het toeslagmateriaal bepaald

Consistentieklasse	D_{\max}				
	8	11	16	22	31,5
C0	155	150	145	140	135
C1, S1, F1	170	165	160	155	150
C2, S2, F2	185	180	175	170	165
C3, S3, F3	200	195	190	185	180

In kg per kubieke meter betonspecie

Waterbehoefte

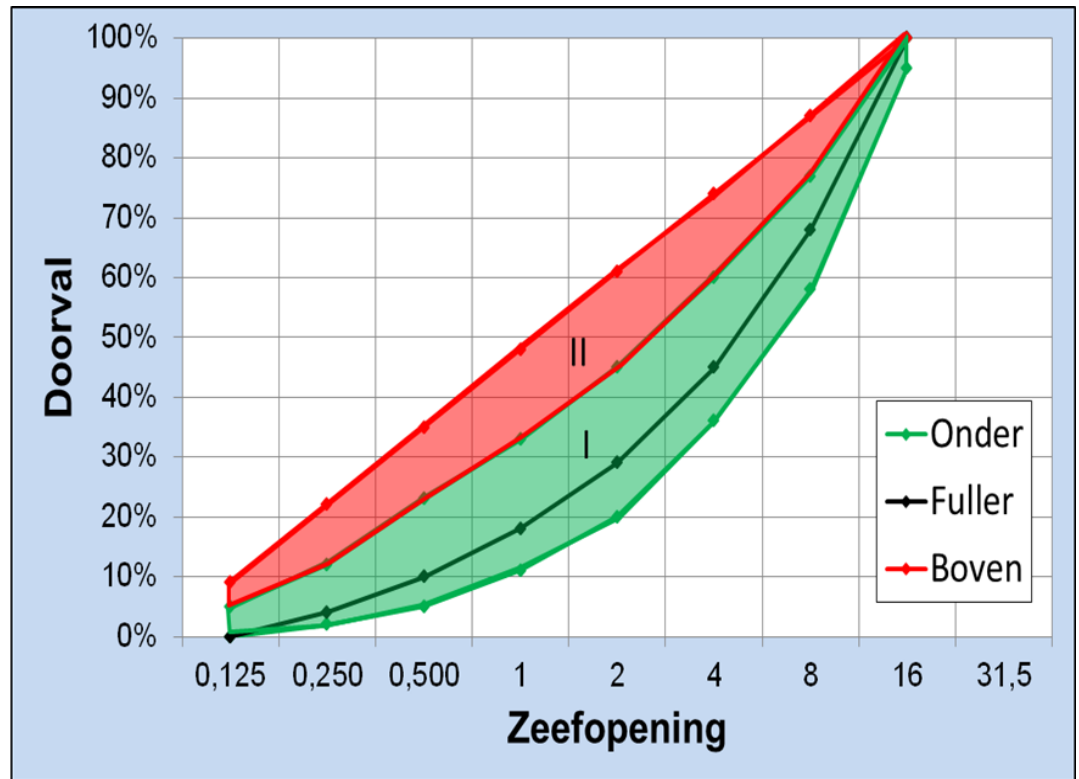
Waterbehoefte van beton wordt door het toeslagmateriaal bepaald

Consistentieklasse	D_{\max}				
	8	11	16	22	31,5
C0	155	150	145	140	135
C1, S1, F1	170	165	160	155	150
C2, S2, F2	185	180	175	170	165
C3, S3, F3	200	195	190	185	180

In kg per kubieke meter betonspecie

Ontwerpgebieden

Zeefopening	Lijn			
	Onder	Fuller	Grens	Boven
31,5				
16	95%	100%	100%	100%
8	58%	68%	77%	87%
4	36%	45%	60%	74%
2	20%	29%	45%	61%
1	11%	18%	33%	48%
0,500	5%	10%	23%	35%
0,250	2%	4%	12%	22%
0,125	0%	0%	5%	9%

In ontwerpgebied I : gelijke waterbehoefte

In ontwerpgebied II: + 20 kg water

Korrelvorm & waterbehoefte

Minimale hoeveelheid fijn < 0,250

D_{\max}	Minimale hoeveelheid fijn < 0,250 (liters/m ³)
4-8	In onderling overleg
8	140
11	130
16	125
22	120
32	115

- Al het poeder: cement + vulstof
- Gedeelte < 0,250 uit toeslagmateriaal (= Grofweg 7 liter voor elke 1% in zand, aflezen in de korrelgrootteverdeling)
- Inclusief d.m.v. luchtbelvormer ingebrachte lucht boven 2% (zie Hoofdstuk 5&6)

Verschil 'ontwerpgebieden – Fuller'

